

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

05.11.2020 г.

Важни обществено-икономически и политически теми

Капитал

✓ Правителството ще има рекордните 13 млрд. лв. за харчене през ноември и декември

От тях около 6 млрд. лв. ще са извънредно - от излишъка към октомври плюс планирания дефицит от над 5 млрд. лв. Най-разточителните два месеца може да има правителството тази година. Причината е, че към края на октомври бюджетът все още е на плюс от 618 млн. лв., средномесечните разходи са по около 3.5 млрд. лв., а в актуализираната версия на бюджета (която чака гласуване от депутатите) е предвиден дефицит от 5.25 млрд. лв., или 4.4% от БВП. Така рутинно за заплати, пенсии, здраве и т.н. традиционни разходи ще отидат около 7 млрд. лв., а горница от 6 млрд. ще се разпилее основно по пътни проекти.

Сумата е гигантска за българските държавни финанси, само за сравнение - очакваната сума от Брюксел за проекти за възстановяване от пандемията през следващите шест години е 12 млрд. лв.

Нищо ново

От години капиталовите разходи на държавата не се изпълняват и в последните два месеца управляващите харчат ударно, обичайно на няколко заседания на Министерския съвет през декември. По-едрите суми от миналата година отидоха за пътни проекти като магистрала "Хемус" (760 млн. лв.), за общините (200 млн. лв.) и за жп проекти (208 млн. лв.).

Във втората актуализация на бюджет 2020 (вмъкната в законопроекта за бюджет 2021) са заложили подобни цели - планират се нови 840 млн. лв. за пътища и магистрали. От тях 50 млн. лв. са предназначени за укрепване на свлачища, 370 млн. лв. отиват за ремонт на пътища, а 137.4 млн. лв. са предвидени за магистрала "Струма". Допълнително са заложили и малко над 200 млн. лв. за неотложни ремонти по "Струма", "Хемус", "Люлин" и "Тракия". Освен това е повишен и таванът на ангажименти за нови разходи, които може да поема регионалното министерство - от 425 млн. лв. на 2 млрд. лв. Вероятно тук влиза новият милиард за държавната "Автомагистрали" за пътя Видин - Монтана (66 км). И вероятно още един такъв гигантски подарък към държавното дружество, което харчи непрозрачно към частни фирми.

Бюджетът през първите девет месеца

Финансовото министерство публикува подробна разбивка на държавните финанси към септември, според която постъпленията наваксват забавянето от пролетта и достигат 32.4 млрд. лв., което е слаб спад спрямо миналата година (-1.2%). Положителен принос идва основно от постъпленията от подоходен данък, от акциз върху цигарите и от ДДС от сделки в страната. За сметка на това ДДС от внос намалява с една пета до 2.55 млрд. лв., приходите от корпоративен данък са надолу със 151 млн. лв., а неданъчните приходи падат с 10% до 1.55 млрд. лв.

Разходите пък остават приблизително на същите нива като миналогодишните - 31.54 млрд. лв. към септември 2020 г. при 31.53 преди година. При сравнението следва да се има предвид обаче, че през август 2019 г. има разходи по сделката за американските изстребители F-16. Разходите за възнаграждения на персонала в бюджетната сфера пък са с 10% нагоре.

Сметката за последните месеци

Предварителните данни на финансовото ведомство показват, че към края на октомври държавата е разходвала 35.7 млрд. лв. при заложили общо 48.7 млрд. лв. за годината по последната актуализация на бюджета. Така за два месеца властта ще похарчи 13.05 млрд. лв. Ако приемем, че средномесечните разходи по консолидирания бюджет към октомври (малко над 3.5 млрд. лв.) се повторят и през ноември и декември, това оставя 5.9 млрд. лв. екстра средства.

✓ Догодина за заплати в МВР данъкоплатците ще платят 1.8 млрд. лв.

За 2021 г. това е средно 3250 лв./човек месечно за 48 хил. служители, или почти двойно спрямо 2016 г.

Заплахата от протести от страна на служителите на МВР бързо им осигури обещание от премиера Борисов за по-висок ръст на възнагражденията догодина - от заложените сега в бюджета 10% на 15%, като промяната, по заръка на министър-председателя, трябва да бъде вписана между първо и второ четене на законопроекта. Полицейският синдикат настояваше за 30% увеличение наравно с останалите 28 администрации, които уж са на първа линия на борбата с коронавируса. Засега работните срещи с властта продължават, а заплахата от протести все още е на масата.

От правителственото съобщение се разбира, че през 2021 г. МВР ще разходва поне 231 млн. лв. повече за 48 хил. служители. Колкото и точно да е допълнителната сума до 15% ръст, то със сигурност заплатите в МВР догодина ще надхвърлят 1.8 млрд. лв. Което значи, че при същото качество на работа на полиция за шест години данъкоплатците ще платим с 80% за заплатите в системата. А през периода няма реформи в числеността на администрацията и в дигитализация.

Разбивка на разходите за персонал

При увеличение от 10% на възнагражденията на служителите бюджетът на МВР за 2021 г. представлява 232 млн. лв. собствени приходи от такси и други и 1.87 млрд. лв. разходи, от които 93% (или над 1.73 млрд. лв.) за персонал. Това е с 13% над сумата, заложена в бюджет 2020, а предходните две години увеличението беше 11% (спрямо 2019 г.) и 19% (спрямо 2018 г.).

Сметката през 2021 г. е значителна - сумата се равнява на брутен доход от средно 3250 лв./човек месечно за 48 хил. служители, или почти двойно спрямо 2016 г. Това не само че не е малък разход, но и е сред най-високите за сектора в ЕС при изравняване на покупателните способности, отбелязва Световната банка в свой доклад за ефективността на разходите за полицейска и противопожарна дейност през 2016 г. Същевременно за служителите в системата възнагражденията продължават да изглеждат задоволителни.

Причината за разминаването идва от разбивката на разходите за персонал - през 2020 г. например от 1.53 млрд. лв. за заплати и други възнаграждения отиват общо 973 млн. лв., а 558.5 млн. лв. са социални и здравни осигуровки - това е невидимата за служителите част от дохода им, тъй като МВР плаща както своята вноска, така и тяхната (за разлика от министерствата на вътрешните работи на другите държави в ЕС). Според Световната банка ключов фактор за размера на плащанията за осигуровки е големият брой служители, попадащи във високорискова категория, "въпреки че много от тях не се занимават с високорискова дейност".

От високата сметка за заплати не остава много за каквито и да било други разходи - като например модернизация на оборудването и системите или по-базови нужди като униформи. Разходите извън тези по възнагражденията на персонала остават почти без промяна през последните пет години - от 127 млн. лв. през 2016 г. до 137 млн. лв. през 2019, 2020 и 2021 г.

Реформи, адресиращи например числеността на системата, няма. В своя доклад Световната банка отбелязва, че броят служители на МВР, заети с администрация, е прекалено голям, основно заради дублиране на административни функции. Тук може да се говори за консолидация на административни услуги, намаляване на канцеларската работа, по-ефективно разпределение на служителите и времето им, дигитализация.

Базовите заплати

Държавни служители с висше образование в системата на МВР получават основно месечно възнаграждение между 1220 и 2719 лв. в зависимост от заеманата длъжност. При персонал със завършено средно образование диапазонът е 966 - 1002 лв. Това обаче е само част от възнагражденията на служителите на МВР, като допълнително към основната заплата се изплаща прослужено време (плюс 2% за всяка година стаж), изпълнение на специфични служебни дейности, извънреден труд, работа при специфични условия и постигнати резултати в служебната дейност.

[БНТ](#)

✓ Радев и Пендаровски обсъдиха условията за преговори за членство на Р. Северна Македония в ЕС

Президентите Румен Радев и Стево Пендаровски проведеха телефонен разговор, в рамките на който бяха обсъдени позициите на двете страни по отношение на условията за започване на преговори на Република Северна Македония за членство в Европейския съюз.

Двамата президенти обсъдиха възможността за постигане на устойчиво решение относно европейското развитие на нашия регион и по-конкретно за интегрирането на Република Северна Македония в Европейския съюз.

Държавните глави обсъдиха перспективите за осъществяване на посещение на президента Пендаровски в България при подходяща възможност.

✓ Борисов: Няма да затваряме държавата

Няма да затваряме държавата. В началото не знаехме много за вируса, затова имаше по-строги мерки. Сега обаче сме много по-уверени и знаем точно какво трябва да направим. Това заяви във фейсбук премиерът Бойко Борисов.

Той коментира, че здравите трябва да работят, заразените да се карантинират, а болните да получават бързо и правилно лечение. Спокойни сме, защото подкрепихме болниците, лекарите, сестрите, санитарите, полицаите, пожарникарите, здравните работници. Те ще се справят с натиска. С министрите ще продължим да помагаме - на първа линия, всеки при сектора си, ще се грижим за хората и бизнеса. Гладен човек няма да остане! А когато през пролетта има ваксина, много бързо ще се възстановим от кризата, допълни премиерът.

Бойко Борисов: Управляваме успешно пандемията и опонентите ни много ги е яд. Готвеха ни пуч. Особено активни бяха отровните сайтове за фалшиви новини. И до ден днешен продължават да лъжат от мое име. Тези хора нямат срам. За радост гражданите не им повярваха. Защото планът им беше елементарен: да няма парламент, да няма бюджет, да няма финансиране за мерките. Така държавата щеше да фалира и вината щеше да се хвърли върху нас.

Без Народно събрание и без правителство, едноличната власт щеше да е в президента. Не им се получи. Още сме първа политическа сила и ще оправдаем доверието на хората. Те очакват от нас работа, а ние в това сме най-добри. Битката ни срещу вируса продължава. Преодолим е. Ако спазваме мерките и сме отговорни - ще се справим, каза още премиерът Борисов.

✓ Лъчезар Борисов: Мерките на правителството вече дават резултат

България беше най-засегната от коронакризата по време на второто тримесечие, когато беше отчетен спад на БВП от 8.5%, но бързо успяхме да наваксаме. Това заяви икономическият министър Лъчезар Борисов в предаването на БНТ "[Бизнес.БГ](#)".

През това тримесечие България се представи много добре, на фона на държавите-членки на Европейския съюз. Ние сме в тази 1/4 от държавите, в които има най-малък спад. Спрямо средноевропейското ниво сме по-добре с 5-6 процентни пункта, коментира Борисов.

По думите му мерките на правителството вече дават резултат.

Определи Бюджет 2021 като рационален, тъй като докосва всеки един от факторите на икономическия растеж.

Цялото интервю вижте във [видеото](#).

✓ **Сачева: 60% от бъдещите работни места ще изискват професионално образование**

"През следващите четири години 60% от бъдещите работни места ще изискват професионално образование. Ще се засилва ролята на професиите в сферата на образованието, здравеопазването, преработващата промишленост, строителството и информационните технологии. Те могат да се нарекат и професиите на бъдещето".

Това каза министърът на труда и социалната политика Деница Сачева по време на националната конференция на тема "Професионалното образование – втори шанс за отпадналите и преждевременно напусналите образователната система", организирана от синдиката на българските учители съвместно с фондация "Конрад Аденауер".

Сачева коментира прогнозите за България за периода 2020 – 2024 г.

"Очаква се през следващите години в тези сектори да бъдат инвестирани около 9,5 млрд. лв. по Инструмента за възстановяване и устойчивост, като около 2/3 от финансирането ще е за строителни дейности, а 1/3 за дейностите по изграждане на дигитална и цифрова инфраструктура", посочи тя.

Общото финансиране по Инструмента е в рамките на 12 млрд., т.е. с около 2,5 млрд. лв. ще бъдат подкрепени и други сектори на икономиката. Това ще повлияе благоприятно за нарастване на заетостта.

Министърът обясни, че до четири години се очаква спад на населението в трудоспособна възраст с 3,7%, като заетите ще бъдат около 4,3 млн. души.

"Прогнозите за пазара на труда за 2020 г. отчитат значително влияние на пандемията от COVID-19. Очаква се спадът в заетостта да бъде преодолян в рамките на две години, като броят на заетите достигне до около 3,2 млн. през 2024 г.", каза още тя.

✓ **Деница Николова: Новата програма за саниране ще бъде безплатна за собствениците**

Новата програма за саниране ще бъде безплатна за собствениците и те няма да дофинансират изграждането за новите фасади на жилищата си. Освен това вече ще могат да кандидатстват не само живеещите в блокове, но и тези в къщи. Това заяви заместник-министърът на регионалното развитие Деница Николова в интервю за предаването Бизнес.БГ.

Новата програма за саниране се очаква да заработи в началото на 2022 година. Тя е част от пакета за енергийна ефективност в размер на 3 милиарда лева, който се финансира по линия на плана за възстановяване и развитие. Общият размер на плана е 12 милиарда лева.

✓ **Хотелиер за идеята да приемат хора с COVID-19: Трябва да се плати авансово**

На вчерашното заседание на Министерския съвет е коментирано обособяването на карантинни хотели с легла за по-леко болни с коронавирус. Пред БНТ един от хотелиерите в Слънчев бряг Веселин Налбантов коментира, че има възможност това да се случи. С радост приемам това, което МС предлага, каза Налбантов.

По думите му обаче трябва да се предплати авансово, тъй като от бранша е затруднен в условията на коронакризата. До 20-ина дни хотели могат да приемат пациенти с по-лека форма на коронавирусна инфекция, допълни Налбантов.

Според хотелиера на база 2019 г. трябва да се стъпи, тъй като трябва да се откажат договори с туроператори, а обявен за карантинен хотел не би бил посещаван от туристи в рамките на 1 година.

✓ **Първият детски научен център у нас отвори врати**

В Бургас вече си имат детски научен и енергиен център "ПланетУМ" - първият по рода си в България. Той се намира в сградата на Морска гара и е място за малки и големи откриватели, жадни за знание. По забавен начин и в експериментална среда деца и родители ще откриват в него отговори на сложни въпроси и любопитни факти от областта на точните науки, технологиите, подводната археология и астрономията.

Ако искате да се превърнете в истински водолаз, научен център "ПланетУМ" е вашето място. С помощта на дълбоководен водолазен костюм можете да се гмурнете 900 метра под морското равнище. А чрез задвижване на специални витла можете да наблюдавате как се образуват водовъртежите в океаните по света.

Продължаваме разходката си в научния център и виждаме как се разпределя енергията в домакинството.

Слушането на музика също не изисква много усилие.

В научния център е представен и умален размер на хидроелектрически централи, които използват силата на вълните. Те се строят в близост до океани, където има постоянен поток на вълни. Вълните задвижват определени системи, които генерират електричество. Нагледно можем да видим и какво има зад контакта-кабел, който минава през стените до разпределителна кутия, стигаме до трафопостовите, които ни отвеждат до електроцентраля.

А знаете ли, че облаците се образуват в съчетание от няколко фактора - вятър, промяна в температурата и налягане. Тук в научния център има и такава инсталация.

А специални формички, наподобяващи летящи чинии, показват процеса, наречен "аеродинамика.". Освен това с помощта на микроскоп можем да видим отблизо и примери за симбиоза. А на специална стена са представени всички учени, които черпят опит от природата.

"Японски учени имитират хобота на един комар и на негов принцип създават игла, която е толкова ефективна, че не се усеща, когато пробива кожата", обяснява д-р Иван Теленчев.

Голямото човешко пътешествие във времето е представено в три експозиционни зони - "Иновации", "Енергия" и "Откривателство", в които инженерните и природни науки стават по-привлекателни и разбираеми.

"Нашата цел и желанието ни е да провокираме интереса и на малки, и на големи към науката. По различен начин те да си обяснят фактите, които разбират в училище, да видят нагледно и да се забавляват естествено", разказва управителят Ивелина Мишева.

И още затова как се променил животът ни през последните векове? Добре дошли в Научен център "ПланетУМ", където можете откриете отговорите на всичките си въпроси, свързани с инженерните и природни науки.

✓ Италия и Унгария въвеждат вечерен час, Португалия - частична карантина

Стария континент продължават да води битката с вируса - някои въвеждат допълнителни мерки, болни от силно засегнати страни се транспортират в други държави. Франция и Испания са с най-много заразени. Италия и Унгария въвеждат вечерен час, Португалия е в частична карантина.

По-голямата част от Португалия вече е в частична карантина, по-олекотена от тази през пролетта. След тридневната забрана за движение между областите, карантината засяга 70 процента от 10 милионното население. Училищата и магазините са отворени, но където е възможно, се работи от вкъщи.

Унгария въведе извънредно положение и вечерен час заради разпространението на коронавируса, което заплашва да препълни болниците.

Виктор Орбан, премиер на Унгария: "Трябва да оставим настрана политическия дебат, имаме нужда от бързи действия и мерки навреме. Ако вирусът се разпространява бързо, тогава и ние трябва да сме бързи. Правителството реши от полунощ да въведем извънредно законодателство и искаме от парламента то да продължи 90 дни".

Унгарският външен министър Петер Сиярто е с коронавирус, без да проявява симптоми.

Италия забрани от утре вечер излизането от вкъщи без уважителна причина след 22:00 часа. Страната е разделена на три зони със съответно повишен, среден и умерен риск. Горните класове преминават на дистанционно обучение, търговските центрове се затварят в празничните дни и уикендите.

В борбата с COVID-19 важно място заема европейската солидарност. От 1 октомври досега 16 белгийски пациенти са транспортирани за лечение в болници в Германия. Заради критична обстановка, пациенти от френския регион О дьо Франс ще бъдат извозени също към болници в Германия или в други части на Франция, недотам засегнати от заразата.

Investor.bg

✓ България се готви за двустранни договори с Лондон при Brexit без сделка

Страната ще консултира българи за правата им след края на преходния период при излизането на Великобритания от ЕС, предвижда правителствен план

България ще сключва двустранни договори с Великобритания в определени области, ако няма общ подход на ЕС, при Brexit без сделка. Това предвижда планът за действие на правителството, приет по време на заседанието на Министерския съвет.

Записани са още и законодателни дейности и адаптация на нормативната уредба, координационни мерки, информационни дейности, допълват от пресцентъра на правителството.

Основно двустранните споразумения ще бъдат в сфери като въздушен транспорт, автомобилни превози на пътници и товари, както и обмен на информация по отношение на ДДС и събиране на публични вземания.

Сред информационните дейности, които държавата ще предприеме като част от Плана, са актуализирането на раздела, посветен на Brexit, на официалния сайт на Министерството на външните работи (МВНР) и провеждането на информационна кампания, насочена към българските фирми, за последиците от излизането на Великобритания от Съюза, организирана от Министерството на правосъдието и Националната агенция по приходите (НАП).

Планът предвижда предоставяне на консултации и информация на български граждани, пребиваващи в страната, относно правата им след оттеглянето на страната от ЕС, както и относно реда за ползване на медицински услуги от гражданите с легален престой или пребиваване във Великобритания, както и по отношение на лицата, попадащи извън обхвата на задължителното здравно осигуряване.

Тези дейности се осъществяват от Министерството на здравеопазването, Националната здравноосигурителна каса (НЗОК), посолството ни в Лондон и Министерството на труда и социалната политика.

✓ Правителството има план за укрепване на върховенството на закона

Документът, който ще бъде подложен на обществено обсъждане, отчита критиките на ЕК

Министерският съвет е приел план за действие във връзка с [критиците, които получи страната ни от ЕК](#) за върховенството на закона. Документът ще бъде публикуван за обществено обсъждане, посочват от правителствената пресслужба.

В плана са предвидени мерки, предложени от институциите от изпълнителната и съдебната власт, както и от независими органи, по четирите стълба на доклада на ЕК - правосъдни системи, правна рамка за борба с корупцията, медиен плурализъм и свобода на медиите и други институционални въпроси, свързани с принципа на взаимозависимост и взаимоограничаване.

Предвидените действия са с краткосрочен шестмесечен и средносрочен двегодишен срок за изпълнение.

В правосъдната система се предвиждат мерки във връзка с приключване на законодателната реформа по отношение на фигурата на главния прокурор, неговата отчетност и наказателна отговорност, съобразно становището на Венецианската комисия и действащата конституционна рамка.

Предлагат се и мерки за подобряване на работата и независимостта на Инспектората към Висшия съдебен съвет (ВСС), както и за преустановяване на публичния достъп до подадените вече декларации от магистрати за членство в професионални организации, подобряване на достъпа до правосъдие и други.

В борбата с корупцията управляващите залагат на действия за повишаване на ефективността на разследванията на корупционни престъпления и постигане на по-солидни резултати по отношение на окончателни присъди в тази област. За целта ще бъде направен комплексен анализ на делата за корупционни престъпления (в досъдебна и съдебна фаза), анализ на ресурсите (численост на разследващи органи и прокурори, наличие или липса на специализация в областта), изготвяне на експертни предложения за законодателни промени в Наказателния кодекс и Наказателно-процесуалния кодекс.

Предвижда се цялостно подобряване на работата на Комисията за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобитото имущество чрез обезпечаване на човешките ресурси, както и действия за повишаване на публичността и доверието в работата ѝ.

По отношение на медиите мерките тепърва ще бъдат формулирани. Това ще стане на базата на обществено обсъждане на въпросите, свързани със защитата на журналистите от посегателства, засилване на прозрачността относно разпределението на държавната реклама, както и повишаване на прозрачността относно медийна собственост.

Предвижда се увеличение на ресурсите и капацитета на Съвета за електронни медии (СЕМ).

✓ Над 2,3 млн. лева ще получат общините по 4 национални програми за образование

Със средства от бюджета на МОН ще се възстановяват над 5 млн. лева транспортни разходи на учителите

Над 2,3 млн. лева ще бъдат разпределени по бюджетите на общините за финансово осигуряване на дейности по четири национални програми за развитие на образованието. Министерският съвет одобри допълнителните трансфери, съобщиха правителственият пресцентър.

За финансиране на проекти по модул 1 - Модернизиране на системата на професионалното образование" на националната програма „Осигуряване на съвременна образователна среда" са предвидени 388 950 лева. С тях ще бъде осигурена материална база на 17 професионални гимназии и средни училища, която да съответства на съвременните изисквания на пазара на труда.

С 379 493 лева ще бъдат изпълнени проекти по двата модула на НП „Заедно в грижата за всеки ученик". 125 училища ще бъдат подпомогнати със сумата от 191 928 лв. за дейности по проследяването на личните постижения на учениците чрез създаване на индивидуални портфолиа с информация за успеха на учениците по всички учебни предмети.

153 общински училища и детски градини ще получат 187 565 лв. за подготовка и обучение на екипи, които да подпомагат по-плавния преход при преминаване между отделните етапи на обучение на децата. Със средствата ще се осигурят

възнагражденията за допълнителна работа на учителите, както и закупуването на материали за планиране и допълнителни уроци.

По Модул „Без свободен час в училище“ на НП „Без свободен час“ се предоставят над 1,306 млн. лева за заместване на отсъстващи учители в 692 училища.

По втория модул - „Без свободен час в детската градина“ на 80 детски градини се предоставят 102 423 лева за заместване на отсъстващи учители в трета и четвърта подготвителна възрастова група и в смесени групи, в които 5- и 6-годишните деца са повече от половината от състава на групата.

С близо 150 хил. лева по НП „Предоставяне на съвременни условия за работа на децата и учениците в центрове за подкрепа за личностно развитие“ ще бъде оборудвана с нов дигитален планетариум зала за проектиране на изкуствено звездно небе в Астрономическата обсерватория и планетариум в Димитровград.

От Министерски съвет уточняват, че средствата са в рамките на планираните разходи за изпълнение на национални програми за развитие на образованието и се осигуряват от бюджета на Министерството на образованието и науката за тази година.

Правителството одобри и допълнителни трансфери по бюджетите на общините за близо 5,5 млн. лева за възстановяване на транспортните и на разходите за наем на педагогическите специалисти в институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

С 5,469 млн. лева ще бъдат възстановени транспортните разходи на 16 423 педагогически специалисти от 2 145 институции от 260 общини.

За 3 190 пътуващи педагогически специалисти от 1 028 детски градини са предвидени над 1,334 млн. лева.; за 13 095 пътуващи учители в 1 063 училища – 4,022 млн. лева и за 138 пътуващи педагогически специалисти от 54 центъра за подкрепа за личностно развитие – над 112 хил. лева.

С останалите 26 732 лева ще се възстановяват разходите за наем на 54 педагогически специалисти от 44 институции в системата на предучилищното и училищното образование, които пътуват ежедневно, за да преподават в училища в различни или отдалечени населени места от местоживеенето си.

Предоставянето на допълнителните трансфери по бюджетите на общините за възстановяване на транспортните разходи или на разходите за наем на педагогическите специалисти няма да доведе до въздействие върху държавния бюджет, тъй като необходимите средства за тази цел са предвидени по бюджета на МОН за 2020 г.

✓ Зеленият дълг на Германия не привлече интереса на инвеститорите

Дебютните петгодишни зелени облигации набраха едва 4,6 млрд. евро

Вторият опит на Германия с емитирането на зеления дълг получи изненадващо хладно посрещане от инвеститорите, предава Bloomberg.

Страната набра 4,6 млрд. евро (5,4 млрд. долара) от дебютния търг на петгодишни зелени облигации, но търсенето надхвърли само 1,29 пъти предлаганата сума. Това е по-ниско от процента на свръхподписване за последната продажба на конвенционален петгодишен дълг и беше далеч от почти рекордното търсене, наблюдавано в първата германска емисия на 10-годишни зелени ценни книжа.

Слабият резултат идва и в момент на повишено наддаване за активи убежища, предвид несигурността относно резултата от изборите в САЩ. Критиците казват, че зеленият етикет на Германия е подвеждащ, тъй като набира нов екологичен дълг за финансиране на стари федерални разходи.

„Вместо да се обозначават разходите със задна дата, на финансовия пазар за защита на климата трябва да се събират нови пари“, каза Свен-Кристиан Киндлер, депутат от партията на Зелените в долната камара на Германия. По неговите думи простото етикетирание на облигациите като зелени, без да се харчи дори едно евро повече за опазване на климата, е само „пране на зелено“.

Практиката за „пране на зелено“, когато ползата от инвестицията за околната среда се преувеличава или представя погрешно, е в центъра на вниманието, тъй като апетитът за стратегии, отчитащи екологични и социални каузи нараства. Европейският съюз, където се базират по-голямата част от ESG активите на света, засилва контрола си върху индустрията, принуждавайки мениджърите на активи да разкриват до каква степен техните инвестиции участват в увреждането на околната среда.

Говорител на германското финансово министерство заяви пред Bloomberg News, че федералните зелени облигации „създават прозрачност“ около правителствените разходи за околната среда.

Различен подход

Емитирането на зелени облигации за финансиране на съществуващи проекти е разрешено съгласно съществуващите и доброволни насоки от Международната асоциация на капиталовите пазари. Други страни обаче са възприели различни подходи. Холандия и Франция например предвиждат само 50% от новите приходи от зелени облигации да бъдат предназначени за текущи или бъдещи разходи.

„Прането на зелено“ се вижда като най-голямата пречка за устойчиво инвестиране. Загрижеността за този феномен обаче не намалява популярността на ESG инвестициите. Фондовете, фокусирани върху устойчивостта по света, са получили рекордните 81 млрд. долара през третото тримесечие, показва доклад на Morningstar.

„Добре е не само да финансираме нови проекти, но и да дадем повече прозрачност на това, което вече е финансирано“, каза пред журналисти през октомври Брам Бос, старши портфейлен мениджър в NN Investment Partners.

✓ **НС гласува промени в правилника за работата си**

Очаква се Народното събрание да гласува промени в правилника за работата си, внесени от независимите народни представители.

В проектопрограмата е и първото четене на промени в Закона за публичните финанси и в Закона за данък върху добавената стойност.

Като точка първа в дневния ред на днешното пленарно заседание е предложението на независимите народни представители, напуснали парламентарната група на БСП.

Идеята им е за промени в правилника на работата на парламента.

Те предлагат, когато народните представители, нечленуващи в парламентарна група, са повече от 10, те да разполагат с времето за изказване на най-малката парламентарна група.

Предложението идва от факта, съгласно разпоредба в парламентарния правилник, веднъж на заседание председателят дава думата на председателите на парламентарни групи, на техните заместници или на упълномощен от тях по време на заседанието народен представител.

Подобна възможност не е предоставена на народните представители, нечленуващи в парламентарни групи - нито лично като право на всеки едни от тях, нито чрез техен представител.

С оглед на това те считат, че този пропуск следва да бъде коригиран.

Очаква се депутатите да гласуват и промени на първо четене в закона за данъка върху добавената стойност.

Заради проблеми при определяне на данъка при придобиване на моторни превозни средства се предлага допълнение на случаите, при които не се дължи посочения данък.

Изрично ще бъде прието, че изключението от облагане се прилага само в случаи, че няма последваща регистрация на моторното превозно средство от нов приобретател в страната.

✓ **Три парламентарни комисии разглеждат финансовата рамка за следващата година**

Финансовата рамка за догодина ще бъде разгледана на първо четене в трите водещи комисии в парламента. По традиция на първо четене комисии по бюджет и финанси, социални въпроси и здравеопазване заседават заедно по бюджета за следващата година. В този за 2021 година е заложен дефицит от 3,9 на сто.

4 милиарда и 500 милиона лева е възможният нов дълг 2021 година, като в края ѝ общата задлъжнялост на страната ни не трябва да надхвърля 31 милиарда и 900 милиона лева, пише в проектобюджета за догодина. В средносрочната финансова рамка, чийто хоризонт е 2023 година, обаче е записано, че в края на периода държавният дълг може да надхвърля 38 милиарда и 800 милиона.

С Бюджет 2021 се актуализира за трети път и тазгодишният бюджет, като дефицитът се увеличава до повече от пет милиарда лева. Основната критика към разчетите в държавната хазна, че и тази, и следващата година със заложен прекомерни харчове, повечето от които на калпак.

От своя страна финансовият министър Кирил Ананиев определи проектозакона като „антипандемичен“ и обясни, че в рамката за догодина има заложен буфер от 640 милиона лева, който се крие в трансферите към институциите.

И все пак – повече пари за образование и здравеопазване са заложен в проекта на бюджета за догодина, а още преди депутатите да са казали думата си на първо четене, премиерът Бойко Борисов обяви промени между двете четения в парламента.

Те са свързани с увеличаване на субсидиите за отглеждане на дете и включване на нов ред – субсидии за четири деца.

Още преди обявяването на проекторамката Борисов обяви временното отпадане на подоходния критерий, което означава, че всички семейства с деца без оглед на финансовото им състояние ще получат детски надбавки. Освен към държавния бюджет, сериозни критики има и към проекторамките за Здравната каса и за държавното обществено осигуряване.

✓ **Екатерина Захариева се самоизолира**

Вицепремиерът и министър на външните работи Екатерина Захариева се самоизолира, след като заместник-министър Петко Дойков даде позитивен резултат за Covid-19 с бърз тест, съобщи външното министерство.

Тестът за ѝ коронавирус е отрицателен. Въпреки това тя е под карантина.

И останалите контактни на Дойков лица са с отрицателни тестове. Вицепремиерът ще продължи да изпълнява служебните си задължения дистанционно.

Тъй като Петко Дойков участва в делегацията на вицепремиера Захариева в Берлин за тристранната среща в Берлин в понеделник с Република Северна Македония и Германия, българското външно министерство по дипломатически път е уведомило незабавно делегациите на другите две държави.

Под карантина са поставени още членовете на цялата българска делегация, която бе в Берлин.

✓ **Илхан Кючюк: Брюксел трудно разбира днешния разговор между България и Северна Македония**

„Искаме да дадем силен знак, проевропейски знак, че Европейският съюз вижда Република Северна Македония, вижда региона като интегрална част от своето не само географско, но и политическо и икономическо развитие. Страните от Западните Балкани трябва да бъдат час по-скоро интегрирани в ЕС.“ Това каза за БНР евродепутатът от ДПС и групата „Обнови Европа“ в Европейския парламент Илхан Кючюк преди виртуалната конференция на тема „Западните Балкани

отвѣд 2020: действия и решения по време на пандемия“. Кючюк е постоянен докладчик на Европейския парламент за Република Северна Македония.

Европейската комисия има ангажимент към Западните Балкани с огромно финансиране - било като безвъзмездни средства, било като предоставяне на заеми, посочи евродепутатът и припомни, че сумата, която ЕК е заделила през кризисния период сега, се равнява на 3.3 милиарда евро. „ЕС е наясно с големите проблеми пред Западните Балкани, свързани най-вече с демографската криза и изтичането на мозъци и невъзможността младо и активно население да остане на територията на Западните Балкани“, коментира Илхан Кючюк в предаването „Преди всички“.

Голямото достижение на договора ни със Северна Македония Кючюк вижда в намирането на формулировката „обща“, защото общото ни минало, общата история и общите корени по думите му ще поставят „много солидна основа за общото ни бъдеще“. Крайната цел е всички заедно, общо, да бъдем в Европейския съюз и това е стратегическият интерес – на България, на Северна Македония и на Европейския съюз.

Чувствата на гражданите съществуват, те са от двете страни на границата и не трябва да си играем с тях, подчерта Кючюк, който смята, че тези чувства „са продиктувани от неяснотата къде искаме да бъде регионът“.

Според Илхан Кючюк в този процес има загубен интензитет и сме разчитали „на големия инерциален момент, който ни даде председателството“.

Брюксел разчита съвременното ни поведение, конкретните действия в рамките на международните формати. Брюксел трудно разбира днешния разговор между Република Северна Македония и Република България, подчерта още евродепутатът. Не е дотам работа на Брюксел да разбира в големи детайли случващото се между нас, връщайки се към различни етапи от нашето развитие, допълни той.

"Комисиите от българска и македонска страна постигнаха немалко. Историята не е лесен разговор. Никой не казва да се откажем от този разговор, но той трябва да бъде продължен във времето", отбеляза още Илхан Кючюк.

Ако договарят от Преспа решава проблем с Република Гърция и го отстранява окончателно, целейки да покаже, че едното минало и другото нямат нищо общо, то българският договор с Република Северна Македония започва един процес - да кажем, че всичко е било общо, изтъкна Кючюк.

До датата на Берлинския процес – 10 ноември няма време за кардинални решения, смята Илхан Кючюк. Според него ще бъде жалко, ако бъде пропуснат този шанс по време на силното германско председателство.

✓ От днес Англия е под пълна карантина

От днес в Англия е в сила пълна карантина. До началото на декември англичаните ще могат да напускат домовете си само за работа, ако не могат да работят от къщи, да пазаруват стоки от първа необходимост, за физически упражнения и ако трябва да отидат до болница.

Училищата, коледите и университетите остават отворени. Пъбовете, ресторантите и баровете ще правят само доставки. Карантината стана възможна, след като снощи депутатите в британската Камара на общините подкрепиха убедително плановете на премиера Борис Джонсън.

Очакваният бунт в парламента така и не се случи, защото с 516 гласа "за" срещу 38 "против" или мнозинство от 478 гласа депутатите подкрепиха правителството. Повечето от гласувалите против са от Консервативната партия на Борис Джонсън, които смятат, че карантината е пагубна за икономиката и че тя е безсмислена, защото не дава резултати.

Малко преди вчерашното гласуване излезе официалната статистика за заразените и жертвите, според която за 24 часа са отчетени 25 177 заразени, но броят на жертвите: 495, е най-големият от месец май насам.

По-рано премиерът Борис Джонсън, в опит да успокои критиците на строгите мерки, обеща, че няма да има продължаване на карантината след 2 декември, когато трябва да изтече.

Освен това той успокои бизнес лидерите на провеждащата се Конференция на Конфедерацията на британската индустрия с думите, че ще направи всичко необходимо за възстановяването на икономиката от пандемията.

✓ ЕЦБ: Нови стимулиращи мерки вероятно ще има през декември

Членът на Управителния съвет на ЕЦБ и шеф на Испанската централна банка Пабло Ернандес де Кос заяви в сряда, че нововъведените ограничения с цел овладяване на пандемията от Covid-19 могат да забавят икономическото възстановяване или дори да доведат до свиване на икономиките на Испания и на други европейски държави през последното тримесечие на годината.

Той добави, че е много вероятно новите мерки за стимулиране да бъдат одобрени на заседанието на ЕЦБ през декември. Говорейки пред парламента на Испания, Де Кос заяви, че поради нарастващия брой инфекции в Европа "има постоянно висока несигурност относно силата на възстановяването през последните месеци на годината."

"Широкото прилагане на нови мерки за овладяване на здравната криза може да доведе до значително забавяне на икономическата експанзия и дори до свиване, поне в някои държави или сектори, през четвъртото тримесечие", отбеляза Пабло Ернандес де Кос.

[В. Монитор](#)

✓ Въпреки COVID-19: Скок на разрешителните за строеж на жилища

София, Пловдив и Варна първенци

Разрешителните за строеж на жилищни сгради растат с 24.5% през третото тримесечие на 2020 г. Издадените разрешителни са за 1 696 жилищни сгради със 7 414 жилища в тях и разгъната застроена площ (РЗП) 964 166 кв. м. Тук се

включват и 28 административни сгради/офиси с площ 47 213 кв. м. и 1 121 други сгради с площ 505 065 кв. м., показват най-скорошните данни на Националния статистически институт (НСИ).

Ръстът е на тримесечна база. Увеличение има при броя жилища и площта им със съответно 25.1% и 17.1%. И докато броят разрешителни за административни сгради намалява с 9.7 на сто, то тяхната площ се увеличава със 157.6 на сто. При издадените разрешителни за строеж на други сгради се наблюдава увеличение както на броя им с 19.9%, така и при разгънатата им застроена площ - с 18.1%.

Сравнен със същия период на 2019 г., показателят се увеличава с 4%, но жилищата намаляват със 17.8%. Разгънатата им площ е надолу с 13.2%. Броят на издадените разрешителни за строеж на административни сгради нараства с 21.7%, но тяхната РЗП спада с 19.2%. Издадените разрешителни за строеж на други сгради са по-малко с 5.6%, а площта им има близо една трета спад.

Най-голям брой разрешителни за строеж на нови жилищни сгради са издадени в областите София (столица), Пловдив, София и Варна със съответно 301, 257, 138 и 128 броя. Благоевград също е сред лидерите със 116 броя разрешителни. Логично, най-много жилища предстои да бъдат започнати в областите София (столица) – 2141 броя, Пловдив - 1 613 броя и Варна - 1 003 броя. Следват Бургас и Стара Загора със съответно 706 и 289 броя жилища.

Данните на НСИ сочат още, че в края на септември 2020 г. е започнал строежът на 1 282 жилищни сгради (5 899 жилища, 726 896 кв. м. площ), на 25 административни сгради/офисис (39 738 кв. м площ) и на 624 други сгради (524 359 кв. м площ). Прямо предходното тримесечие започнатите жилищни сгради се увеличават с 30.9%, жилищата в тях - с 23.8%, а РЗП с 16.8%. Броят на започнатите административни сгради нараства с 19 на сто, площта им с 48.1%. Започнатите други видове сгради са повече с 6.8%, а РЗП расте със 78.3%.

Спрямо същия период на 2019 г. започнатите нови жилищни сгради се увеличават с 10.9%, докато броят на жилищата в тях намалява с 16%, а разгънатата им застроена площ - с 20%. Броят на започнатите административни сгради нараства с 92.3%, а тяхната РЗП - над два пъти. Започнатите други видове сгради са по-малко с 6.3%, но общата им застроена площ е повече с 34.2%.

Строителство на най-голям брой нови сгради е започнало в областите: Пловдив - 176 жилищни, 5 административни и 89 други сгради; София (столица) - 211 жилищни и 18 други сгради; София - 137 жилищни и 35 други сгради; Варна - 130 жилищни, 12 административни и 20 други сгради; Стара Загора - 65 жилищни и 71 други сгради.

✓ **Зам.-министърът на икономиката: Отчитаме инвеститорски интерес към България въпреки пандемията**

Отчитаме интерес към България като инвестиционна дестинация въпреки пандемията. Аутсорсингът, електрониката, транспортното оборудване и машини, химическата промишленост, хранителната индустрия и логистиката са сред водещите сектори за привличане на инвестиции у нас. Това заяви заместник-министърът на икономиката Стамен Янев по време на видеоконференция с представители на шведски фирми, съобщиха от пресцентъра на ресорното ведомство. По думите му това са отрасли, които имат голям потенциал за развитието на износа, заетостта и регионалното развитие на страната.

В рамките на видеоконферентната връзка Янев припомни, че по време на пандемия бизнесът изпитва затруднения и е важно да изградим партньорства, да увеличим усилията си и да използваме ресурси, за да можем да постигнем повече чрез сътрудничество, полезно за компаниите и за държавите. Той подчерта, че с приемането на нов Закон за индустриални паркове в страната и създаването на допълнителни насърчителни мерки за инвеститорите ще се предоставят много нови възможности за инвестиции в България. Според него в момента фокусът е насочен главно върху устойчиви инвестиционни проекти, такива с висока добавена стойност и проекти в слабо развити региони.

„През 2019 г. притокът на преки чуждестранни инвестиции (ПЧИ) от Швеция възлиза на 32,3 милиона евро от общия приток на ПЧИ в България 1 138,5 млн. евро. Данните показват, че все още има потенциал за развитие на нашите икономически отношения и за шведските инвеститори да разширят бизнеса си в България“, поясни той.

Зам.-министърът на икономиката обобщи пред шведските фирми, че България предлага високо ниво на компетентност и качество на работа, а също и по-ниски разходи в сравнение с много други страни, което трябва да се вземе под внимание при решения за разширяване на бизнеса.

✓ **ЕК: Икономическото възстановяване на ЕС ще е по-бавно от очакваното**

Икономическото възстановяване от пандемията в Европейския съюз (ЕС) ще се осъществи с по-бавни темпове от очакваните по-рано. Това каза вицепрезидентът на Европейската комисия (ЕК) Валдис Домбровскис заяви по време на конференция след срещата на финансовите министри от ЕС (ЕКОФИН).

Той подчерта, че пандемията от коронавирус оказва голямо влияние върху икономиката и че бъдещите мерки и регулации на ЕС трябва да благоприятстват възстановяването. В края на октомври вицепрезидентът на ЕК изрази подобно мнение пред италианския вестник La Stampa, подчертавайки тогава, че ЕС е готов да одобри допълнителни фискални мерки в подкрепа на икономиките на страните членки.

[В. Сега](#)

✓ **Приходите от три вида данъци растат въпреки кризата**

По-големите бюджетни заплати и извънредните плащания заради коронавируса спасяват постъпленията от налози върху доходите и потреблението

Три вида данъци продължават все още да бележат ръст у нас на фона на безпрецедентната здравна и икономическа криза, породена от коронавируса. Това са ДДС от сделки в страната, данъка върху доходите по трудови

договори и акцизът върху тютюневите изделия, според данните на финансовото министерство за изпълнението на бюджета към края на септември.

Като цяло постъпленията от основния приходоизточник в бюджета - данъка върху добавената стойност, намаляват в сравнение със септември 2019 г.. За първите девет месеца на годината от ДДС в хазната са влезли 8.108 млрд. лв., което е с 308 млн. лв. по-малко.

Спадът в постъпления от този налог всъщност са от вноса на стоки, докато за сделки в страната приходите са по-големи от миналогодишните.

ДДС от внос за деветте месеца е в размер на 2.549 млрд. лева., като намалението е с 637,6 млн. лв. (20%), в сравнение със същия период на 2019 г., съобщава МФ. Обяснението е в намалената стопанска активност, вследствие на ограничителните COVID-мерки, както и спадът в цената на суровия петрол, намалелите количества на внасяни стоки за междинно потребление (черни, цветни метали и др.), курсът на щатския долар спрямо еврото. Влияние оказва и въведената от средата на 2019 г. законодателна промяна за отложено начисляване на ДДС при внос на стоки от трети страни. Ефектът от прилагането на този режим за периода януари-септември 2020 г. е неначислен ДДС в размер на 817,4 млн. лв., посочва МФ. От този режим са се възползвали 63 вносители, като стоките с най-голям дял са руди и шлаки - 528,5 млн. лв., мед и изделия от мед - 98,6 млн. лв.

В същото време постъпленията от ДДС при сделки в страната за деветте месеца на година възлизат на 5.559 млрд. лв. и нарастват с 329,7 млн. лв. (6,3 %) спрямо същия период на предходната година. Това показва, че вътрешното потребление не е пострадало съществено от коронакризата, благодарение на увеличените бюджетни заплати от началото на годината, бонусите към възнаграждения и пенсии, както и субсидиите за запазване на заетостта по схемата "60/40".

От акцизи в хазната са влезли 4.1 млрд. лв., което е с около 33 млн. лв. по-малко от миналата година. Намаление има на приходите от акциза на горивата - около 110 млн. лв. до 1.729 млрд. лв., което е отражение на ограниченията за пътуване през април-май и спадът в транспорта, свързан с туризма. Приходите от акциз от алкохолни напитки също намаляват - с около 22 млн. лв. до 212.3 млн. лв. За сметка на това растат постъпленията от акциз на тютюневите изделия - тази година те се със 102 млн. лв. повече и достигат 2.130 млрд. лв.

Фирмите са внесли в хазната 1.517 млрд. лв. от данък печалба към септември, показват още данните на МФ. Сумата е със 150,8 млн. лв. по-малко от миналата година. От данък върху дивидентите обаче постъпленията растат - за деветте месеца те са с 5,8 млн. лв. повече (10,9 %) спрямо периода януари-септември 2019 г.

Въпреки икономическата криза, породена от коронавируса, и загубата на десетки хиляди работни места, приходите от данъци върху доходите растат през първите девет месеца на годината в сравнение с миналата година. Към септември от подоходен данък в хазната са внесени 3.079 млрд. лв. - със 100,3 млн. лв. повече. Основно влияние оказват повишените бюджетни и учителски заплати от началото на годината, 30%-ния ръст на възнагражденията в 28 администрации заради коронавируса, мярката „60/40“, чрез която държавата поема изплащането на 60% от осигурителния доход и осигурителните вноски за сметка на осигурителя, както и увеличения на минимален осигурителен доход за работещите в секторите „Хотелиерство“ и „Ресторантьорство“.

И докато данъка върху доходите от трудови и служебни правоотношения расте, този върху доходите на свободните професии намалява - към септември събраният налог е 279 млн. лв., което е с 27,4 млн. лв. спрямо края на септември 2019 г.

Като цяло приходите в бюджета към септември 2020 г. достигат 32.415 млрд. лв. в края на септември - с 383,5 млн. лв. по-малко отпреди година. При данъчните и неданъчните приходи спадът е по-голям - със 750,3 млн. лв. Той обаче се компенсира донякъде от по-големите помощи (основно грантове по програмите и фондовете на ЕС), които в сравнение с преди година са с 366,8 млн. лв.

✓ **София се отказва да разширява и удължава синята зона**

Отпада и предложението в работните дни платеното паркиране да продължава до 20.30 ч.

Управляващите в София се отказват от декларираните по-рано през годината планове за сериозна реорганизация на обхвата и работното време на зоните за платено паркиране в центъра на града. ГЕРБ няма да внесат повторно предложенията си за разширение на синята зона и за присъединяване на нови булеварди и улици към нея. Отпада и проектът синя зона да има и в неделя, а през работните дни времетраенето ѝ да се удължи до 20.30 ч., вместо до 19.30 ч., както е сега. Зелена зона пък няма да има в събота, каквито бяха първоначалните анонси. Това стана ясно по време на заседанието на транспортната комисия в Столичния общински съвет. Тя одобри доклад на ГЕРБ за промени в Наредбата за организацията на движението в Столична община. От името на вносителите зам. шефът на комисията Зафир Зарков от ГЕРБ поясни, че причината за оттеглянето на предложенията е "сериозната пандемична обстановка не само в нашата страна, а и навсякъде по света, както и по-сериозните затруднения за обществото в най-различни аспекти".

Въпреки че на практика от доклада отпадат голяма част от нововъведенията, касаещи гражданите, Зарков добави, че столичани могат да са доволни от новия вариант. "В останалата си част в проекта остават всички положителни промени като дигитализацията на талона за локално платено паркиране, като изискването за годишен преглед, за да може само коли в експлоатация да получават такъв стикер и т.н. Наредбата за организацията на движението е един от най-динамичните документи. Продължава да се работи в тази посока", коментира Зарков.

Така синята зона в София ще продължи да обхваща пространството, оградено от бул. "Христо Ботев", "Тодор Александров", "Княз Ал. Дондуков", "Васил Левски", "Ген. М. Д. Скобелев". Първоначалният вариант на промените на ГЕРБ предвиждаше тя да се разшири в зоната между булевардите "Евлоги и Христо Георгиеви", "Пенчо Славейков", Ген. Тотлебен", "Ген Скобелев", ул. "Опълченска", бул. "Сливница", бул "Ген. Данаил Николаев", ул. "Проф. Милко Бичев". В

момента в работни дни синята и зелената зона функционират от 08.30 ч. до 19.30 ч. В събота синята зона е между 10 и 18 ч., докато през уикенда зелена зона няма. Така ще продължи да е и занапред.

Обхватът на зелената зона все пак ще се промени и към нея се очаква да се присъединят нови части от ж.к. "Яворов" и от ж.к. "Иван Вазов". Предложенията на управляващите в СОС предвиждат още електронни винетни стикери за паркиране в центъра да заменят сегашните хартиени талони. Е-винетките ще могат да се купуват онлайн, без на ползвателите им да се налага да посещават офис на Центъра за градска мобилност.

През юни общински съветници от ГЕРБ внесоха друг доклад, свързан с Наредбата за организацията на движението в Столична община, който бе доста по-амбициозен. Както вече стана дума, той предвиждаше платеното паркиране да трае до 20.30 ч. в работни дни, синята зона да работи и в неделя, а зелената – в събота. Целта бе да се освободят повече места за паркиране за живеещите в обхвата на зоните и да се намалят колите, които ползват зоните за временно паркиране. Според анализите на общинските съветници в момента синята зона е почти напълно заета, а живеещите в обхвата ѝ се оплакват, че заради прииждащите коли от други части на столицата и извън София не могат да намерят място за спиране вечер след 19 ч., както и в почивните дни. Непосредствено преди гласуването на доклада през юли обаче вносителите го изтеглиха. Предложения за разширяване на синята зона бяха правени и в предишния мандат на СОС, но и тогава не се стигна до тяхното гласуване.

✓ НАП започна акция "Таен клиент" по пазарите

Инспектори ще обикалят сергиите като обикновени купувачи

Инспектори на звеното за фискален контрол в НАП започват масови проверки в пазарите в цялата страна. Част от тях ще се правят на обикновени клиенти, за да следят дали продавачите маркират стоката на касов апарат и издават ли фискални бонове. Други ще правят т.нар. открити наблюдения - тоест ще уведомят търговците, че държат под око оборотите и поведението им. При този вид контрол, който продължава с дни, служителите на НАП следят постъпленията и ги сравняват с продажбите в предходни периоди.

Фокус на проверките ще е издаването на касови бележки. От НАП напомнят, че неиздаването на фискален бон се санкционира с до 2000 лв., като търговският обект може да бъде запечатан за срок до един месец. От НАП напомнят също, че всяка касова бележка, която съдържа QR код, може да бъде проверена чрез мобилното приложение на приходната агенция NRA Mobile дали сделката е отчетена в сървъра на НАП. Приложението е достъпно за Android и iOS устройства.

„Важно е да се знае, че касови бележки трябва да се издават и от търговците по пазарите. Съветвам всеки гражданин да поиска и запази касовата си бележка, защото тя е единственият документ, който гарантира потребителските му права.“ каза по повод започващите проверки директорът на „Фискален контрол“ Спас Шишков.

Инспекторите използват информацията от дистанционната връзка на фискалните устройства на търговците със сървърите на НАП и за да търсят значителни разлики при продавачите на плодове и зеленчуци, които работят при сходни условия на едни и същи пазари.

Банкеръ

✓ Българските общини залагат на зелени проекти

Иновациите настъпват - и в икономиката, и в живота ни. В редица български общини вече отдавна мислят и прилагат модерни зелени начини за управление, в т.ч. електронно управление, зарядни станции за електромобили - лични и на градския транспорт, и други. Финансирането е с бансови кредити или от европейски фондове.

Община Хасково

е поредната, която ще изгради зарядна станция за електрически автобуси на обществения транспорт, съобщиха от общината.

Първата копка вече е факт. Екологичните возила за градския транспорт ще бъдат доставени след избор на доставчик по проекта, който е за около 6 млн. лева, обяви кметът Станислав Дечев.

Голямата цел е подобряване на качеството на атмосферния въздух в общината чрез намаляване на използването на автомобили с двигатели с вътрешно горене и съответно снижаването на емисиите от фини прахови частици. В проекта се предвижда доставката на пет електробуса. Те ще бъдат обслужвани от пет бавнозарядни и една бързозарядна станция на територията на депото на общинското дружество "Тролейбусен транспорт". След пет години зарядните станции ще могат да бъдат използвани и за е-автомобили на частни лица и фирми.

Първата зарядна станция по сключения тази година Меморандум за изграждане на публична мрежа от подобни устройства между

Община Бургас

и ElDrive е инсталирана и пусната в експлоатация, съобщиха от общината.

Тя е първата от общо петдесет, които партньорите са се договорили да бъдат изградени до края на следващата година. Устройството позволява зареждане на масовите модели електромобили за време под един час.

Осигуряването на зарядните устройства е част от политиката на Община Бургас да насърчи използването на електромобили и екологичен транспорт. В момента собствениците им не заплащат такса за паркиране в синята и зелената зона, а също така за тях има и данъчни облекчения. Скоро по улиците на Община Бургас ще излязат още 56 електробуса, които ще обслужват маршрутите на градския транспорт.

Финансирането е по проект "Изграждане на публична зарядна инфраструктура в градска среда - Южна България", осигурено от Фонд за устойчиви градове и "Обединена българска банка" АД.

Общо 738 потребители са се възползвали от безплатните зарядни станции за е-автомобили, осигурени от

Община Варна

и обслужвани от ОП „Общински паркинги и синя зона“. Зареждането от всички 22 станции и паркирането в „синята зона“ са безплатни за собствениците на електрически автомобили.

Зарядните станции са част от Проект „Транш №2: Зона за платено улично паркиране и поставяне на зарядни станции за електрически автомобили“, финансиран от Европейска банка за възстановяване и развитие. С инвестицията Община Варна иска да стимулира използването на екологични превозни средства и като следствие от това подобряване на чистотата на въздуха. Проектът включва още система за цялостен мониторинг и управление на мрежата, с различни права на достъп и функции за отделните администратори; мобилни приложения за iOS и Android за зареждане на електромобил и други.

✓ Лихвено безвремие

Време на безвремие. Такава асоциация създава движението на лихвените проценти по кредитите и депозитите през септември. Актуалните данни на БНБ на практика потвърждават тенденциите за минимални изменения в лихвените равнища от последните месеци. Ръстът на привлечените депозити отново е налице, а темпът на нарастване на кредитите за пореден месец се забавя. Кое то означава, че инерцията от мощното отпускане на заеми преди началото на кризата още не е изчерпана.

Както обикновено, за бизнеса има добри и лоши новини. Добрите са, че има леко понижение на лихвените проценти по новоотпуснатите кредити. Например, на месечна база (т.е. август спрямо септември) по заемите до 1 млн. евро, договорени в левове, лихвата пада от 3.45% на 3.22%, а при договорените в евро - от 2.93 на 2.87 процента. При кредитите над 1 млн. също има леко понижение на лихвите - от 2.50% на 2.48% при левовите заеми. И доста почувствително при евровите - от 2.63% на 2.16 процента. По-незначителен е спадът при лихвите по останалите заеми, например - по овърдрафта и по кредитните карти.

На този фон през деветия месец на годината бизнес кредитите нарастват с 2% на годишна база при 2.2% годишно повишение през август и в края на септември достигат 34.810 млрд. лева.

Лошите новини за предприятията са, че в това време лихвите по новооткритите им депозити продължават да задълбават в отрицателната територия. На месечна база лихвените проценти по новите влогове с договорен матуритет в левове падат от -0.06 на -0.09%, а при тези в евро - от -0.02 на -0.03 процента. Изменения при лихвите по овърнайт депозитите на бизнеса няма, като те остават прекалено близко до нулата. По вече съществуващите влогове на предприятията има почти незначително движение.

Любопитното е, че тези лихвени условия не спират бизнеса да влага парите си в банките под формата на депозити.

Според статистиката на БНБ влоговете на нефинансовите предприятия са 28.529 млрд. лв. в края на септември. В сравнение със същия месец на 2019 г. те се увеличават с 12.4% при 12.2% годишно повишение през август.

Друг интересен момент е, че при депозитите на домакинствата няма месечни изменения, като те остават на равнище около 0.10-0.11 процента. Както вече е ставало дума, това е неблагоприятна ситуация за клиентите на банката, защото ако към ниските лихви добавим повишените такси и инфлацията излиза, че на практика престоят на парите в депозитното хранилище е не само неизгоден, но и че дори плащаме на кредитните институции да използват парите ни. Дори тази тенденция обаче не спира домакинствата да предпазват спестяванията, като ги насочват към банките.

Депозитите на домакинствата са 58.152 млрд. лв. в края на септември 2020 г., като се увеличават със 7.9% спрямо същия месец на 2019 г. при 7.6% годишен ръст през август.

При лихвите по кредитите за домакинствата ситуацията е доста по-динамична. Например на месечна база лихвите по новоотпуснатите потребителски заеми в левове растат от 7.71% през август на 7.87% през септември. При тези в евро нарастването е от 3.10 на 3.66 процента. При жилищните обаче има понижение на лихвите, особено при ипотечните кредити в евро - от 3.65 на 3.35 процента.

Като цяло, при лихвите по старите кредити за гражданите има леки изменения както нагоре, така и надолу, но те едва ли ще бъдат усетени от клиентите. Кредитите за домакинствата пък са 25.139 млрд. лв. в края на септември. Спрямо същия месец на 2019 г. те се увеличават със 7.5% при 7.4% годишно повишение през август 2020 година. В края на септември 2020 г. жилищните кредити са 11.634 млрд. лв. и нарастват на годишна база с 12.3 на сто. Потребителските кредити възлизат на 11.806 млрд. лв. и се увеличават с 6.2% спрямо септември 2019 година.

Според

Есенната макроикономическа прогноза на Министерството на финансите растежът на кредитите за частния сектор ще продължи да се забавя до края на 2020 г., отчитайки по-ниското търсене и негативните ефекти върху икономическата активност произтичащи от ситуацията с COVID-19. По-ниското търсене на кредити от фирми и домакинства ще отразява и нарасналата несигурност, по-висока склонност към спестяване и отлагане на покупки, които не са от първа необходимост. Нарастването на кредита за нефинансови предприятия ще бъде ограничено от очаквания значим спад на частните инвестиции и на реализираните печалби. Забавянето в растежа на кредита за домакинства ще бъде в синхрон с по-ниския растеж на доходите и по-ниското потребление през 2020 година.

От догодина финансовото министерство очаква търсенето на кредити да започне да се възстановява. От страна на нефинансовите предприятия то ще бъде по-слабо и повлияно от очакванията за все още слаба инвестиционна активност в частния сектор. При домакинствата очакванията за по-високо търсене на кредити ще подпомогне възстановяването на потребителските им разходи.

Очакванията са растежът на вземанията от предприятия общо да бъде около 1.9% в края на 2021 г., а на вземанията от домакинства - да се ускори до 5.6 процента. Общо вземанията от частния сектор през 2021 г. ще се увеличат с 3.3%, прогнозира финансовото министерство.

Предвижда се в периода 2022–2023 г. ускорението в растежа на кредита за частния сектор плавно да продължи, както за предприятията, така и за домакинствата, в синхрон с възстановяването на вътрешното търсене. Годишните темпове на нарастване от преди пандемията обаче няма да бъдат достигнати. Общо годишното нарастване на вземанията от предприятия ще се ускори до 3.8% и 4.6%, съответно през 2022 и 2023 г., а годишният растеж на вземанията от домакинства през 2022 и 2023 г. се прогнозира да бъде съответно 6.7% и 6.9 процента.

Икономически живот

✓ Бюджет 2021: Максимизация на управленския комфорт

Държавният бюджет за 2021 г. е специален. Съвременната социално-икономическата обстановка е необичайна и уникална, видимите и невидими предизвикателства са неизмерими. Наред с неяснотите, свързани с разпространението на пандемията и поредните вълни на заболяемост сред населението, повече от 100 дни последователно продължават демонстративните протести срещу правителството, подкрепени (според социологическите проучвания) от две трети от населението на страната. В краткосрочен план ни очакват трудно предвидими по своите резултати парламентарни избори.

Реалната ситуация изисква и предполага полагането на максимални усилия за по-добро и по-пълно осмисляне на процесите, проектиране на възможните и вероятни напрежения, както и поемане на конкретни рискове, свързани с установяването на национално спокойствие, недопускане на катастрофални срывове и максимално стимулиране на икономическата и инвестиционна активност. Такъв би бил шансът на едно отговорно правителство в този критичен за страната период.

Текущото правителство обаче избра вариант на максимално осигуряване на собственото си спокойствие и на управленския си комфорт.

Формално средносрочно проектиране на икономическото развитие

Нашата установена практика се придържа към формално изпълнение на изискването за средносрочно проектиране на икономическото развитие. На този момент нееднократно е акцентирано в различни по характер специализирани научни [изследвания](#). В конкретния проект на бюджет 2021 се отива в крайност с използването на макроикономическата прогноза за свои собствени управленски цели.

Таблица 1

Очаквания за икономическа динамика

	2020	2021 прогноза
ЕС	-8,3%	5,8%
Свят	-4,7%	5,1%
ЕК за България	-7.1%	5,3%
МФ за България	-3,0%	2,5%

АСБП, Таб. I-1, Таб. I-2, Таб. I-5;

В Таблица 1 са представени оценки на различни институции за темповете на икономически растеж така, както са цитирани в Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза ([АСБП](#)) за периода 2021-2023 г. на Министерството на финансите (МФ). Специфика на предвижданията е, че по-голямото свиване на икономиката през текущата година предполага относително по-голям прираст за следващата година и обратно. Прогнозата на МФ предвижда най-нисък спад на БВП за 2020 г. и най-нисък прираст за 2021 г.!

Аргументация и основания за заложената от МФ динамика практически отсъства. Дребната хитрост е в заложения по величина прираст на БВП за следващата година – по-малкият прираст е по-спокоен, по-високият прираст е по-напрегат, а може дори да е и твърде напрегат. Какъвто и да е спадът на БВП през 2020 г. (а той видимо ще бъде не по-малко от 5%), числата в бюджета са съобразени с прираст на БВП за 2021 г. у нас от 2,5%?! Същевременно темповете на прираст на БВП в обкръжаващия ни свят за 2021 г. са поне два пъти по-високи!

Странно е заложеното съотношение между средногодишна инфлация (хармонизиран индекс на потребителските цени, ХИПЦ), от една страна, и дефлатора на БВП, от друга (таблица I-2 от АСБП). За отчетните 2018-2019 г. дефлаторът на БВП е

примерно два пъти по-висок от ХИПЦ, за текущата година очакваното съотношение е 2,5% срещу 1,4% (отново по-висок дефлатор), а за следващите три години е заложено обратното съотношение при твърд фиксиран дефлатор от 2%?! Проблемът е в свързването на номиналния размер на БВП с очаквания ХИПЦ. ХИПЦ е по-надеждно прогнозируема величина, която въздейства върху номиналната величина на БВП. Ако се следват статистически наблюдаваните величини и съотношения, номиналният БВП през следващата година следва да е по-висок дори и при заложения темп на прираст, което означава, че очакваните данъчни приходи следва да са по-високи, което не е в интерес на спокойствието на МФ. В такъв случай МФ си наглася желаните стойности.

Съществува пълна неразбория при предвиждане на пропорциите в платежния баланс. Делът на преките чуждестранни инвестиции (ПЧИ) в БВП например е фиксиран твърдо на 2,9% за 2020-2023 г. (таблица I-2 от АСБП), при условие, че е средно 2,5% за отчетните 2018-2019 г. Отсъстват каквито и да са аргументи и съображения в подкрепа на заложения твърд относителен приток на ПЧИ.

Що се касае до съотношенията в паричния сектор – те съществуват като пълнеж на таблицата без никакво съдържателно обяснение и въздействие.

Като цяло читателят-анализатор не може да се освободи от чувството на доминиращ волунтаризъм при определяне на възлови макроикономически показатели, които стоят в основата на определянето на бюджетните пропорции. Той е подчинен на минимизирането на управленските трудности и напрежения на макроикономическия елит в ущърб на националния просперитет.

Без мисъл за стимулиране на средносрочното и дългосрочно икономическо развитие

МФ е отделило т.2.18 в АСБП за спецификата на „Икономическа и финансова политика“. В този раздел т.2.18.1 е предвидена за „Политика в областта на устойчивото икономическо развитие и конкурентоспособност“. Тя се вмества на 158-159 стр. от АСБП (39 машинописни реда и една табличка от един ред, докато АСБП съдържа 253 стр.!). Изрично се декларира, че „... политиката е насочена към достигане на националните цели в Националната програма за реформи, Националната програма за развитие „България 2030“, Националната стратегия за насърчаване на МСП и Иновационната стратегия за интелигентна специализация“ – амбициозно изявление, което остава без покритие.

Във въпросните 39 реда на т.2.18.1 се отделя внимание единствено на притока на ПЧИ и на нищо друго. При това данните за ПЧИ (като дял в БВП) в неномерираната табличка на 159 стр. противоречат на същите данни, показани на таблица I-2 (2,9% и 3,5% съответно), без никакви обяснения за различието.

Остават зад кадър и незасегнати проблемът за величината и характера на публичните инвестиции (демонстративно подценяване на ефекта от капиталовите разходи), за ограничаване масираното изтичане на местни капитали в чужбина, за състоянието на инфлационните процеси и въздействието им върху протичането на социално-икономическите процеси, за преливането на ефекти в рамките на европейския монетарен съюз, както и за редица други, които формират същностните елементи на фискалната политика. В действителност, фискалната политика е елиминирана, а бюджетът се ангажира и изпълнява единствено счетоводни функции по разпределение на акумулирани финансови ресурси на принципа „за всекиго по нещо“.

Недооценява се влиянието на публичните инвестиции за стимулиране на частната инвестиционна активност, респ. икономическата динамика. Предвижда се срив на инвестициите общо за 2020-2021 г. с повече от 15% (!), но се проявява пълна пасивност като държавна реакция, в противовес на изводите във финансово-икономическата теория. Предвидените капиталови разходи се използват като своеобразен буфер, а не по тяхното същностно предназначение. В АСБП (част IV, 180 стр.) изрично се заявява, че „... със ЗДБРБ за 2021 г. се запазва дадената възможност със ЗДБРБ за 2020 г. на общината, след решение на общинския съвет, да може да предложи трансформиране на утвърдената със закона целева субсидия за капиталови разходи в трансфер за други целеви разходи“. Остава открит въпросът какъв тип разходи могат да бъдат тези „други целеви разходи“, т.е. предоставя се пълна свобода за използване на заделените във вид на капиталови средства за всякакъв вид разходи.

Недооценява се ефектът от помощите, предоставяни от ЕС (част V, т.5). В таблица V-3 на АСБП се привеждат оценки за „Ефекти от усвояването на средствата от европейските фондове и програми на ЕС“, които остават недоказани и субективно-волунтаристични. Въздействието на европейските помощи върху прираста на БВП за проектирания 3-годишен период се оценява общо на 5%, при условие, че тъкмо в този период се очаква масирано използване на европейските помощи поради лошо планиране и действащи корупционни практики. Същевременно аргументирани оценки показват чувствително по-високо [въздействие](#).

Но дори и да се приеме занижената оценка от 5%, остават висящи немалко въпроси, свързани с характера на макроикономическата политика. В съответствие с проекта се очаква общ прираст на БВП за 2021-2023 г. от около 9%. Ако се приспадне оцененото влияние на европейските помощи, то вътрешните за страната ресурси се очаква да осигурят средногодишен прираст на БВП за 3-годишния период от 1,2%! Няма никакъв коментар за този нищожен и символичен растеж, който правителството приема за възможно да осигури чрез използване на вътрешни ресурси.

В проекта са предвидени т.нар. „Разходни COVID-19 мерки“ (АСБП, Таблица II-1) в размер на 2,8 млрд.лв. за 2021 г. Немалка част от тях обаче не са свързани пряко с разпространената пандемия, а се използват по усмотрение за покриване на разходи от значително по-различно естество.

Заключение

Най-вероятно съществуващите както обективни, така и допуснати субективни неясноти и съзнателно поддържани луфтове в проекта за държавен бюджет за 2021 г. ще наложат неговата текуща актуализация. Толкова повече, че в целия бюджет прозира загриженост единствено за предстоящите през следващата година парламентарни избори. То по никакъв начин не оневинява настоящето правителство и не редуцира неговата отговорност за социално-икономическото изоставане на страната в семейството от държавите-членки на ЕС.

При формирането на бюджета се игнорира основната му задача, функция и предназначение – провеждането на целенасочена и ангажирана фискална политика. Тя е толкова по-необходима при условията на действащ паричен съвет и практическото отсъствие на монетарна политика. Настоящите архитекти на държавния бюджет го възприемат единствено като счетоводно разпределение на акумулирани финансови ресурси в интерес на благото и спокойствието на управленските структури.

Показателно е, че никъде и по никакъв начин не се анализира, оценява и съпоставя икономическото състояние на България в сравнение със страните от бившия СИВ, които понастоящем са членки на ЕС, с които тръгнахме заедно преди три десетилетия и от които повсеместно изоставахме и продължаваме да изоставаме.

Настоящата управленска практика затвърдява опашкарската икономическа позиция на България в ЕС без визия за промяна на тази утвърждаваща се незавидна (а и срамна!) национална характеристика.

✓ **България готова да намали с 55 % емисиите до 2030-та, но срещу финансови компенсации**

България би могла да подкрепи предложеното повишаване на целта за намаление с 55% на емисиите CO₂ до 2030 г. в сравнение с нивата от 1990 г., при условие, че бъдат осигурени адекватни компенсаторни механизми.

Това гласи приета от правителството актуализирана позиция, която е изпратена до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и до Комитета на регионите „Европейска зелена сделка“.

България иска да бъде гарантирано балансирано и справедливо разпределение на ползите и тежестите, съпътстващи прехода, между отделните държави членки.

Заявява се също така, че постигането на тези 55 % ще бъде предизвикателство за България, поради което ще бъде необходимо адекватно финансиране, особено в рамките на бюджета на ЕС, при отчитане на националните нужди и специфики.

Позицията ни заявява още, че евентуалното увеличение на енергийните цели на ниво ЕС следва да се реализира на база използване на най-разходооправдания потенциал и адекватни стимули, а не чрез налагане на нови по-високи обвързващи национални приноси от държавите членки. Подчертава се, че финансовите инструменти на ЕС следва да съдействат за постигане на заложените амбициозни цели.

На днешното си заседание Министерският съвет е одобрил и сключеното между Министерството на енергетиката и Световната банка споразумение, по силата на което СБ ще окаже консултантска помощ на България при подготовка на териториалните планове за преход във връзка със Зелената сделка в осем региона на страната – Стара Загора, Перник, Кюстендил, Хасково, Сливен, Ямбол, Варна, Бургас, Ловеч, Габрово и Търговище.

Правителството предлага на Народното събрание да ратифицира споразумението със закон.

То е на стойност 2.5 млн. лв. и беше подписано на 30 септември 2020 г. в София. Средствата ще бъдат осигурени от Оперативна програма „Добро управление“ 2014 – 2020 г.

Документът предвижда Световната банка да осигури подкрепа на Министерството на енергетиката за изготвянето на териториални планове за справедлив преход в осемте области във връзка с изпълнение на изискванията на Механизма за справедлив преход. Териториалните планове за преход следва да очертаят процеса в съответствие с Интегрирания национален план в областта на енергетиката и климата и да определят най-засегнатите територии, които се нуждаят от подкрепа. Планът за всеки регион следва да представя социалните, икономическите и екологичните предизвикателства и да идентифицира нуждите от икономическа диверсификация, преквалификация и възстановяване на околната среда при отчитане на спецификите. Подготовката на териториалните планове е ключово условие за получаване на подкрепа от Фонда за справедлив преход във връзка с европейската Зелена сделка.

✓ **5 ключови тенденции в производството през 2020**

2020 отбеляза края на десетилетие на технологична революция, която изцяло промени начина на живот на хората и работата на компании и производители от всички индустрии. Дигитални иновации бяха трайно интегрирани във всички сфери на бизнеса и успяха да направят комуникацията и работния процес много по-бързи, лесни и удобни.

Тенденциите в производството за 2020 също до голяма степен се базират на създаването на допълнително удобство чрез различни технологични процеси и иновативни системи. Крайните продукти не се променят значително, но начинът на производство продължава много бързо да се развива и усъвършенства, като скоро ще стане напълно неразпознаваем в сравнение с практиките, използвани преди 20 или 30 години.

Ето някои от най-ключовите тенденции в производствения процес на модерните фабрики:

1. Виртуална реалност (VR) и добавена реалност (AR)

Двете технологии напоследък започнаха да се използват в много индустрии, но тепърва ще разкрият огромния си потенциал. В производствения процес те могат да окажат голямо влияние върху сигурността и ефективността на тестването, поддръжката и контрола на процесите и продуктите.

Например, тестването на нови техники и продукти вече може да бъде провеждано във VR среда, което дава много по-голяма сигурност и значително намалява риска за работниците. Технологиите дават и възможност за поддръжката от разстояние и по-голям контрол върху процесите в реално време, позволявайки по-голяма ефективност и точност при проследяването на техните резултати.

2. Роботи и машини

Роботите в производството не са нещо ново, но се развиват изключително бързо и стават все по-интелигентни, а с това нараства и тяхната употреба във все повече индустрии.

Те правят работния процес в пъти по-бърз и ефективен, създават по-спокойна и безопасна среда за работниците и увеличават продуктивността, осигурявайки много по-бърз и постоянен режим на работа.

Също така, роботите могат да бъдат свързвани и към други машини и да бъдат част от цялостна автоматизация на производствения цикъл. С възможности за програмиране на различни външни сензори, те могат да поемат напълно някои основни производствени процеси като сортиране, транспортиране и контрол, премахвайки почти напълно нуждата от работна ръка за тези операции.

3. Устойчивост и екологични производствени процеси

Фокусът върху екологичните проблеми в световен мащаб продължава да расте, а с това всички компании и индустрии виждат нуждата да променят съществуващите си модели на работа и да интегрират все повече екологични и устойчиви процеси в своето производство.

Една от най-модерните фабрики в света, новооткритата фабрика на HELL ENERGY GROUP в Унгария, инвестира над 22 милиона евро и оперира с интегрирани устойчиви процеси и машини. До няколко години се очаква тя да произвежда 50 000 кена айс кафе напитки на час. От компанията също така очакват, че скоро за всички произвеждани напитки ще бъдат използвани 75% рециклируеми алуминиеви кенове, което е иновация в сектора на напитките.

4. Киберсигурност

С нарастващото използване на технологични иновации в производствения процес, нараства и заплахата и уязвимостта към външни прониквания от хакери в системите. Според скорошно проучване, почти половината от производителите в световен мащаб (45%) твърдят, че са имали инцидент с киберсигурността си.

Затова и всички производители трябва да са добре информирани за рисковете при въвеждането на нови съоръжения и машини в процеса. Все по-голям брой специалисти от различни индустрии включват сериозни мерки за киберзащита в своята работа, като например интегриране на биометрични идентификатори за проверка за намаляване на рисковете, обучение на служителите за кибер рискове и определяне на политики за сигурност.

5. Фокус върху обслужването на клиенти

Обслужването на клиенти винаги е било сред основните приоритети на всеки успешен производител, но увеличаването на достъпа до детайлите от производствения процес за клиентите е една от най-сериозните тенденции в последните години. Сега крайните потребители са по-близо от всякога до продукта чрез различни технологични системи за проследяване на статуса и качеството на техните поръчки. Потребителското изживяване обхваща все по-широк кръг от дейности, включително производствени методи и специфики, и се превръща в неразделна част от възприемането на крайния продукт.

✓ Лошите в нета дебнат, ъпдейтайте си системите

Актуализациите на софтуера могат да досаждат, отнемат време, за да инсталират, преместват (или премахнат) функции, които използвате – а понякога дори развалят системата ви. И все пак препоръчваме да актуализирате (и надградите) вашия софтуер, когато е възможно. Интернет е опасно място.

Операционните системи и приложенията, които използвате всеки ден почти със сигурност имат недостатъци в сигурността. Софтуерът за писане е сложен и тези недостатъци се откриват редовно. Когато бъдат намерени, те се закръпват (пачват) с актуализации на защитата.

Ако редовно инсталирате актуализации – много съвременни приложения правят това автоматично – ще получите адекватна защитата и ще сте в безопасност при поредния опит за атака. Ако пък не инсталирате актуализациите, то вече има готова атака, която може да бъде използвана срещу вас. При използване на стара и неподдържана версия на приложение, което не получава тези най-нови актуализации, това също е проблем – трябва да ъпгрейднете до модерно устройство, което поддържа новата версия на приложението.

С други думи, ако използвате Word 2000 и Windows XP, имате проблеми. Има години и години натрупване на известни недостатъци в сигурността, които могат да бъдат използвани срещу вас – дори само изтеглянето и отварянето на DOC файл може да бъде опасно.

Има много видове недостатъци в сигурността, но много често грешките позволяват на пръв поглед легитимни файлове да компрометират софтуера. Например, специално създадено JPEG изображение или MP3 музикален файл може да използва известен недостатък в приложението за четене на този вид файлове, за да стартира злонамерен софтуер. Проблем в уеб браузър е вероятно да позволи на злонамерен уебсайт да заобиколи вашата защита и да инсталира вирус. Проблем с операционната система пък ви прави уязвими срещу вирус тип „червей“.

С достъп до вашия компютър нападателят може да инсталира злонамерен софтуер, да извърши атака на рансъмуер, държейки файловете ви като заложници, докато не платите, да предостави криптоключ към вашата система или пък кийлогер, който изпраща паролите и номерата на кредитните ви карти на друг злонамерен анонимник в нета. Ако пък се добере до вашите лични данни, е възможно да ги използва за кражба на самоличност. Друг вирус е способен дори да се скрие във фонов режим и да ви направи компрометиращи снимки чрез достъп до вашата уеб камера.

Можете да се защитите, като се уверите, че вашият софтуер е актуален. Използвайте приложения, които все още се поддържат с актуализации на защитата и са настроени автоматично да инсталират тези актуализации, ако е възможно.

Уязвимостите в уеб браузърите могат да позволят на злонамерени уеб страници да поемат контрола над вашия компютър или да инсталират злонамерен софтуер.

В крайна сметка, няма перфектно защитена система. Има постоянна борба между хакери и девелъпъри, като първите откриват грешки в работата на вторите и ги експлоатират. Въпреки това, с навременни актуализации можем да подкрепим групата, която споделя нашите интереси и да ѝ помогнем да победи лошите.

Затова – ъпдейтнете си Уиндоуса!

✓ САЩ официално са въвн от Парижкото споразумение за климата

Една година, след като администрацията на президента Доналд Тръмп уведоми ООН, че изважда страната от договора за ограничаване на глобалното затопляне, от вчера се счита, че САЩ официално е извън Парижкото споразумение за климата.

То беше постигнато преди пет години, за да се предотвратят катастрофалните промени на климата, предаде Асошиейтед прес и БТА.

САЩ е най-голямата икономика в света и на второ място по парникови емисии след Китай.

Щатите са първата държава, напускаща споразумението и на практика ще вкара администрацията на Тръмп в конфликт по въпроса за климата с всички основни американски съюзници и конкуренти.

Около 189 държави остават ангажирани със споразумението, което цели повишението на средната глобална температура да бъде под 2 процента, а ако може и под 1,5 процента, спрямо прединдустриалните равнища. Още шест държави са подписали споразумението, но не са го ратифицирали.

Парижкото споразумение изисква страните да определят собствени доброволни цели за намаляване на парниковите газове като въглеродния диоксид. Единственото задължение е държавите вярно да отчитат усилията, които полагат.

Ефектите от глобалното затопляне вече се усещат, с повишаване на морското равнище, природни бедствия и умирање на коралови рифове.

Кандидатът за президент Джо Байдън казва, че подкрепя връщането на страната в споразумението.

Computerworld.bg

✓ Започна регистрацията за конкурса "Наградите на БАИТ" за 2020

Тази седмица започна регистрацията за участие в конкурса "Наградите на БАИТ" за 2020г. за принос в развитието на информационните и комуникационните технологии (ИКТ). [Регистрацията](#) е безплатна и ще бъде отворена до 24.00 ч. на 11 януари 2021 г. включително.

В конкурса могат да участват компании, регистрирани в България по българското законодателство, български организации и институции, лица и екипи, работещи за тях.

За 10-та поредна година БАИТ ще връчи награди в различни категории за принос в развитието на информационните и комуникационните технологии. Това издание на конкурса ще определи носителите на 8 отличия в следните категории:

- Образователна награда,
- Младежка награда,
- Журналистически принос,
- Публична администрация,
- Start Up Компания,
- Успешен български ИКТ продукт/услуга,
- Успешен ИКТ проект в полза на българската икономика и
- Награда за специален принос.

Наградата за специален принос се връчва по решение на журито, чрез вътрешни номинации, като за тази категория не се подават кандидатури.

Отличените в конкурса ще получат MultiTraining Gold карти за обучения в основите на Agile практиките, осигурени от bTalks Agile; ваучери от Сиела Норма, за чиято стойност могат да закупят книги в книжарници Сиела. Ардес Информационни Технологии (Ardes.bg) ще осигурят на наградените електронни устройства. Наградите ще бъдат връчени на официална церемония през февруари 2021 г. Датата и мястото ще бъдат обявени допълнително.

Кампанията и церемонията по награждаването се провеждат под патронажа на Президента на Република България.

✓ Над 69 хиляди събития в Европейската седмица на кодирането

Европейската седмица на кодирането (EU Code Week) тази година се проведе виртуално между 10 и 25 октомври. Учители, студенти, неправителствени организации и технологични компании от 83 страни се включиха в инициативата на местно ниво, организирайки над 69 000 дейности като част от Code Week. Въпреки предизвикателствата, породени от пандемията, събитията бяха на нивото от 2019 г.

Code Week стартира с виртуално събитие на 8 октомври, по време на което гост-лектори като Тиери Бретон, европейски комисар за вътрешния пазар, Мич Ресник, професор от MIT и създател на Scratch, Линда Лиукас, автор на "Hello Ruby" и много други споделиха своите възгледи за програмирането в образованието.

Седмицата на кодирането премина онлайн

За да улесни участието в инициативата дори по време на пандемия, екипът на EU Code Week представи онлайн събития и възможности за дистанционно обучение за ученици, учители и родители. Усилията им не бяха напразни, тъй като до момента са организирани 69 000 дейности, въпреки предизвикателствата, пред които са изправени организаторите, като преминаване от лични срещи към онлайн семинари и дистанционно обучение. "Нивото и разнообразието на много от дейностите, които те организираха, бяха изключителни, което доказва, че инициативата продължава да се разраства качествено, тъй като доброволците развиват опит и знания през годините", обясняват организаторите.

Това обаче не са окончателните числа. Участниците в Code Week могат да продължат да подкрепят цифровото образование и да разпространяват цифрови знания през цялата година, а заключителните резултати ще бъдат обявени през януари 2021 г. При отчитане на дейности всички организатори получават сертификат. Учителите също имат шанса да

получат сертификата за отлични постижения, ако участват в Code Week 4 All предизвикателство и изграждат съюзи с поне 9 други преподаватели в своята страна или в други две държави до края на годината.

За ентузиастите на кодирането остават още много възможности, като #CodeWeekDance за онези, които искат да комбинират кодирането и роботиката с танците. Code Week предлага и безплатни уроци и планове за уроци за учители, достъпни на 29 езика през цялата година. Две от тях, "Кодиране за устойчивост" и "Въведение в изкуствения интелект", са добавени тази есен. И учителите, и родителите могат да следят видео поредицата Coding@Home, която показва как да практикувате кодиране и изчислително мислене без никакво устройство (несвързано към интернет) у дома или в училище. И за да повдигне настроението на учениците и учителите, екипът на EU Code Week представи нова виртуална игра, наречена #CodeWeekTreasureHunt. Играта, разработена от проф. Алесандро Боглиоло, преподава за историята на компютърните науки в Европа чрез поредица от тестове и предизвикателства за кодиране.

Общността на EU Code Week ще продължи да полага усилията за предоставяне на цифрова грамотност и програмиране на всички. Деветото издание на EU Code Week ще се проведе от 9 до 24 октомври 2021 г.

✓ **Облачните приходи в света нарастват до \$258 млрд. през 2020 г.**

Заради глобалната пандемия и преминаването към отдалечена работа, миграцията към облачни изчисления се е ускорила през 2020 г. Глобалният пазар на публични облачни услуги ще нарасне с 6,3% през 2020 г. до \$257,9 млрд. Според данните от изследванията, анализирани и публикувани от StockApps, десктоп като услуга (DaaS) се очаква да расте най-бързо, с над 95,4% годишно, като достигне общ обем от 1,2 милиарда долара.

Софтуерът като услуга (SaaS) ще остане най-големия сегмент, нараствайки до \$104.7 милиарда, докато инфраструктурата като услуга (IaaS) ще се увеличи с 13.4% до \$50.4 милиарда. Водещите 4 облачни доставчици в света са увеличили приходите си общо с 40% само за Q3 2020. На базата на докладите на Canalys, глобалният облачен пазар е нараснал с 33% на годишна база, достигайки \$36.5 милиарда през третото тримесечие на 2020. Увеличението спрямо същия период на 2019 г. е над \$9 милиарда, а спрямо предходното второ тримесечие пазарът нараства с \$2 милиарда. Четирите водещи доставчици на този пазар, а именно Amazon, Microsoft, Google и Alibaba, са увеличили приходите си с 40% общо за този период.

Amazon Web Services (AWS) все още е лидер с 32% дял, при 31% за Q2 2020, но 33% за трето тримесечие на 2019. В сравнение с Q3 2019, нейният облачен бизнес е нараснал с \$2.6 милиарда. Общите приходи на AWS за Q3 2020 са се увеличили с 29%, достигайки \$11.6 милиарда.

Microsoft е на второ място с 19% пазарен дял при 17% за Q3 2019. Продажбите на Microsoft Azure за периода са скочили с 48% на годишна база. В края на третото тримесечие на 2020 г. годишните облачни приходи на Microsoft са достигнали почти \$61 милиарда.

Google е третият голям облачен играч, но със 7% пазарен дял. Той се увеличил леко спрямо същото тримесечие на 2019 г., когато бе 6%, но приходите са скочили с 44.7% до \$3.4 милиарда към края на септември 2020 г.

Alibaba заема четвъртото място в света, благодарение на лидерството си в Китай и в целия Азиатско-Тихоокеански регион. Пазарният дял на китайския доставчик се увеличи от 5% за Q3 2019 на 6% сега. Alibaba Cloud обаче държи 40.1% пазарен дял в Китай на пазара на инфраструктура като услуга. Huawei Cloud е втори там с 15.5%, а трета е Tencent Cloud с 15.1% дял.

Мениджър

✓ **До дни ще е ясен новият механизъм за Covid-компенсации на работната сила**

До края на седмицата ще стане ясен новият механизъм, по който държавата ще плаща компенсации на работници, засегнати от затварянето на икономически сектори. Социалният министър Деница Сачева посочи, че този път няма да се ползва схемата 60 на 40 и бизнесът няма да има самоучастие.

"Единият вариант, по който работим, е даване на двойно обезщетение за безработица в размер на 24 лева. Но разработваме и друг вариант, който да е 80% от осигурителния доход без участие на работодател. Ще видим кой от двата варианта до какви сметки и разчети ще доведе. Предвижданията са ни, че ако се наложи по-сериозно затягане на мерките, това би обхванало поне 50 000 души, които са на трудов договор", обясни социалният министър.

Според нея, трябва да се намери верният баланс между икономическите и здравните мерки. "Трябва да намерим верния баланс между това да не затворим изцяло икономиката, но и да се спазват много по-сериозно всички правила, включително и това - всички да носим маски, вече и на обществени места. И в момента има затворени сектори, но се увеличава броят на заразените и е очевидно, че заболяването се разпространява дифузно. Клъстерното затваряне на определени сектори може би не е добра стратегия, може да се потърсят и други възможности", каза още Сачева.

✓ **При строги мерки за безопасност започнаха есенните изложения на хранително-вкусовия бранш в Интер Експо Център**

При стриктно спазване на всички наложени от здравните власти мерки от днес стартират традиционните есенни издания на международните хранителни изложения в Интер Експо Център. МЕСОМАНИЯ, СВЕТЪТ НА МЛЯКОТО, БУЛПЕК, ИНТЕРФУД & ДРИНК И САЛОН НА ВИНОТО ще се проведат до 7 ноември съобразно т. 12 от заповедта на Министерство на здравеопазването за противоепидемичните мерки, която е в сила от 29. 10.2020 г., посочват организаторите. Те гарантират създаване на стриктна организация за спазване на физическа дистанция от 1.5 м. и задължително използване на защитна маска за лице от участниците, работещите и посетителите; ще бъде организирано и еднопосочно движение.

Интер Експо Център е проектиран за провеждането на специализирани събития с всички условия. Наред с мерките, предприети след указанията на здравните власти, са разработени и вътрешни „Правила и мерки“. Създадено е интелигентно управление на вентилационните системи в залите. Осигурено е пълно разделяне на потоците за входящ и изходящ въздушен поток. Големият обем на въздуха в халетата, които са с височина над 10 м, е още една предпоставка за сигурна и безопасна среда във всеки един момент.

Crowd management, отстояние между щандовете, строг контрол при почистването

За да се избегне възможността за струпване и опашки на входовете на Интер Експо Център и гарантиране на гладкото придвижване на посетителите, е внедрено „умно въвеждане“ на входа на залите, което да контролира човекопотока. Създадена е система на Crowd management. Тя осъществява входно-изходния режим – чрез обозначаване на всички входове и изходи и указване на посока за движение на посетителите, както и чрез използването на технологиите за мениджмънт на достъп. Тъй като бизнес-форумите имат за цел създаването на бизнес контакти чрез бизнес комуникацията, организаторите могат да контролират отстоянието между присъстващите. При проектирането на площоразпределението е увеличен размерът на пътеките между щандовете за осигуряване на необходимата безопасна и комфортна дистанция.

Разработените „Вътрешни правила и мерки“ препоръчват присъстващите да не се здрависват, а участниците да регулират човекопотока на щанда си. Допълнителна мярка е и строгият контрол при почистването и достъпността до дезинфекциращи средства.

Обиколка на Екватора за 4 дни и вълнуваща съпътстваща програма

С вкус на шоколад, аромат на кафе и неповторима разходка по Екватора ще ни завладее съпътстващата програма. Шоколадови и кафеени изкушения посрещат тази година ценителите на добрия вкус на Сетива без граници: Около Екватора за 4 дни. Платформата за събития поставя през тази година изключителен акцент върху кафето и шоколада. През всички изложбени дни в Сетива без граници, в Зала 5, ще сме свидетели на майсторски класове и презентации на различни видове кафе. Ще бъдат изработвани и кафеени зърна от шоколад. Шеф Ради Стамболов ще проведе майсторски клас с Food блогъри за изделия, изработени от шоколад. Със завладяващия си формат, Сетива без граници ще ни помогне да обиколим Екватора само за четири дни.

През всички изложбени дни с уменията си ще ни завладява и вдъхновява Реджеп Бадев, победител в "Hell's Kitchen". Известният кулинар ще провежда шоу-кукинг програмата си „Реджи Пица Кълекшън“ в Зала 1.

В съпътстващата програма се открояват и едноименните награди Приз Пак, ежегодно отличаващи иновативния дизайн на опаковки за храни и напитки. Освен това ще бъдем свидетели и на многобройни фирмени презентации и демонстрации.

Допълнителна информация за изложенията, посветени на хранително-вкусовата промишленост МЕСОМАНИЯ, СВЕТЪТ НА МЛЯКОТО, БУЛПЕК, ИНТЕРФУД & ДРИНК И САЛОН НА ВИНОТО, ще откриете на food-exhibitions.bg.

✓ ИТ бизнесът категорично против намерението за връщане на регулацията СУПТО

Българската асоциация по информационни технологии (БАИТ) се противопостави категорично на намерението на държавата да въведе регулация за софтуера за управление на продажбите в търговските обекти (известен като СУПТО).

В позицията си членовете на БАИТ заявяват, че категорично са против връщането на СУПТО режима, без значение дали е доброволен или задължителен. „СУПТО режимът, поради своята същност, е неприложим за голяма част от бизнеса, включително огромен брой коректни и иновативни фирми и това представлява дискриминация спрямо тях“, се казва в позицията. В организацията членуват 99 от най-големите български технологични и информационни компании, сред които трите мобилни оператора, „Ай Би Ем България“, „ВиЕмУеър България“ и много други.

Според тях СУПТО регулацията се основава на стремеж на администрацията да контролира директно начина, по който функционират бизнесите и начина, по който са изградени ИТ системите, вместо само да се задават изискванията за информация. За съжаление, СУПТО режимът е базиран на грешни предпоставки, а не на сериозни оценки на въздействие върху бизнеса и ИТ средата. Степента на намеса е в противоречие и с практиката в останалите европейски страни. Това вреди на конкурентоспособността на българския бизнес и създава необосновано високи бариери пред навлизането и оперирането на чуждестранни бизнеси в България.

Освен това по отношение на информационните технологии са използвани за образец остаряващи технологични решения от недостатъчно на брой софтуери. Това прави невъзможно прилагането на тази регулация от широк кръг български бизнеси, които са заложили на по-модерни и ефективни решения. Съответно, въвеждането на данъчни облекчения за фирмите, които са имплементирали СУПТО в своята дейност, ще стимулира остарели практики, които понижават конкурентоспособността им. Намеса, контрол и ограничаване на развитието на ИТ технологиите до степента, в която това се прави чрез СУПТО, може да нанесе дългосрочна вреда върху развитието на ИТ в България.

Според проучване, изготвено от БАИТ, в което участват българският бизнес и ИТ общността 94% (882 респондента) определят завръщането на СУПТО, под формата на доброволен режим, като неприемливо и настояват за пълното отпадане на всички текстове, свързани със СУПТО.

Както е известно в края на юли 2020 г. Министерство на финансите обяви, че изискванията за СУПТО ще бъдат отменени с промени в Закона за ДДС. Поради огромните проблеми, които СУПТО регулацията създаваше, новината беше посрещната с облекчение от бизнеса и ИТ общността. По време на общественото обсъждане на промените обаче, с коментар без автор и със заглавие „От изразени мнения в медийни публикации“ беше предложено връщане на СУПТО като доброволен режим. Коментарът е „приет“ от администрацията и става основание за връщане на СУПТО режима.

✓ **Външният дълг на Северна Македония достигна исторически връх**

Прогнозите на министъра на финансите Фатмир Бесими, че Република Северна Македония ще завърши тази година с публичен дълг, който не надвишава 60,5 процента от БВП, се оказаха невярни. Държавният дълг към септември е нараснал до исторически 60,7 процента от БВП, равняващи се на 6,571 млрд. евро. Само за шест месеца от пандемията или от март до септември публичният дълг на страната е нараснал с над 1 милиард евро или 9,3 процента, пише местното издание „Вечер“.

Само от юли до септември, когато страната беше в изборна обстановка, са взети заеми за нови 44,5 милиона евро. Предвижда се и набиране на нови кредити с второто ребалансиране на бюджета за тази година, което все още се обсъжда от депутатите. След пробив на границата от 60 процента, сега никой не прогнозира с какъв дълг ще завърши годината Скопие.

„Притесненията са, че можем да посрещнем новата 2021 година с дълг по-голям от 60 процента, без значение дали ще бъде 63 или 64 процента, но е очевидно, че правителството и икономиката нямат ресурси да покрият предвидения бюджетен дефицит от 8,4% със собствени източници, защото икономиката е пред колапс, а, за съжаление, правителството не прави усилия да увеличи капиталните инвестиции“, заяви депутатът от опозиционната ВМРО-ДПМНЕ Антонио Милошовски.

✓ **Великобритания върви към двойна рецесия през зимата**

Великобритания изглежда е на път да навлезе в двойна рецесия тази зима, след като проучване на бизнес активността показва, че икономическият растеж е почти спрял миналия месец, още преди правителството на премиера Борис Джонсън да постави Англия под карантина, предаде Ройтерс.

Индексът на мениджърите по доставките PMI, изготвян от компанията за финансова информация HIS Markit, достигна четиримесечно дъно от 51,4 пункта през октомври спрямо 56,1 пункта през септември, доближавайки се до границата от 50 пункта, която разделя растежа от свиването.

„Данните за октомври показват, че британският сектор на услугите е бил близо до стагнация още преди обявяването на втората карантина в Англия“, коментира икономистът от IHS Markit Тим Муур.

„Британската икономика изглежда е на път към двойна рецесия тази зима, като възстановяването през 2021 г. изглежда много по-трудно“, добавя Муур.

От миналия четвъртък магазините, които не продават основни стоки, пубовете и ресторантите в Англия са затворени за месец с изключение на заведенията, предлагащи храна за вкъщи.

Макар че ограничителните мерки срещу пандемията този път не са толкова строги, колкото по време на първата карантина през март и април, някои икономисти прогнозират, че икономическата активност на Великобритания ще се свие с 10% през ноември и 3% за четвъртото тримесечие.

Самюъл Тумбс от Pantheon Macroeconomics очаква спад с 0,7% през четвъртото тримесечие, последван от ръст от 2% през първите три месеца на 2020 г.

„Надеждите за V-образно възстановяване са мъртви и погребани“, коментира той.

Брутният вътрешен продукт на Великобритания се срива с 20 процента по време на първата карантина през второто тримесечие на 2020 година. Това бе най-силният спад сред големите развити икономики, но бе последван от бърз растеж през третото тримесечие, преди случаите на COVID-19 отново да започнат да се увеличат.

Очаква се Английската централна банка да обяви нов кръг изкупуване на облигации утре и да понижи икономическите си прогнози спрямо очакванията от август за връщане на предкризисните равнища до края на 2021 година.

✓ **Китай планира да увеличи вноса си до 22 трлн. долара въпреки коронавируса**

Китай ще внесе стоки на стойност над 22 трлн. долара през следващите 10 години, с което страната ще продължи да се отваря към външни пазари, въпреки глобалната пандемия от коронавирус. Това заяви вчера президентът на страната Си Дзинпин по време на откриването на Китайското международно импортно изложение CIE, цитиран от Ройтерс. Той не коментира директно „търговската война“ със САЩ, но призова за свободна търговия.

„Светът не трябва да допусне протекционизмът да подкопае международния ред. Трябва да заемем конструктивна позиция, за да реформираме системата на глобалната икономика и да подкрепим свободната търговия“, каза той.

Китайският президент още обясни, че страната ще намали списъка със стоки, забранени за внасяне, ще се отнася към всички регистрирани в Китай компании еднакво и ще подпише повече специализирани търговски споразумения с други държави. Си Дзинпин припомни, че с население от 1,4 млрд. души и средна класа от над 400 млн. души, Китай е най-големият пазар с най-големия потенциал за развитие. Очаква се китайската да е единствената сред по-големите в света, която да регистрира ръст и през тази година, тъй като успя да постави вируса под контрол и да не допусне втора вълна.

През 2018 г., в началото на т. нар. търговска война между САЩ и Китай, Си Дзинпин обяви, че Китай ще внесе стоки за 30 трлн. долара и услуги за 10 трлн. долара през следващите 15 години. През миналата година китайският внос се понижи с 3% на годишна база до 2,08 трлн. долара, след като преди това през 2018 г. импорът регистрира скок от 16% на годишна база.

Провеждането на изложението е сигнал, че страната активно търси нови бизнес партньори, макар че малцина ще бъдат политическите лидери, които ще посетят събитието на място. Сред лицата, които също направиха видеообръщение по време на церемонията по откриването бяха сръбският президент Александър Вучич и Тодрос Гебрейесус, генерален директор на Световната здравна организация.

През тази година българският внос за Китай е сред малкото, който отбелязва значително повишение, спрямо миналата година. През първите 8 месеца на 2020 г. той нараства с 17% на годишна база до 1,14 млрд. лв.

✓ Ръст на борсите в Европа на фона на оспорваните избори в САЩ

Основните европейски борсови индекси в Европа регистрираха предимно повишения в ранната търговия в сряда на фона на оспорваната президентска надпревара в САЩ, пише Ройтерс.

Общият европейски индекс STOXX 600 записа ръст от 0,88 пункта, или 0,25%, до 356,89 пункта. Немският бенчмарк DAX се понижи с 18,44 пункта, или 0,15%, до 12 070,54 пункта. Водещият индекс на Лондонската борса FTSE 100 напредна с 4,78 пункта, или 0,08%, до 5 791,55 пункта. Френският показател CAC 40 се повиши с 14 пункта, или 0,29%, до 4 819,61 пункта.

Настоящият президент на САЩ Доналд Тръмп печели изборната битка в колебаещия се щат Флорида, докато кандидата на демократите Джо Байдън разчита на ключови щати от т. нар. „Ръждив пояс“ в северната част на страната.

За нарастващата несигурност на пазарите допринесе изказването на Тръмп, в който той се обеди за победител преди да бъдат преброени милиони гласове, и заяви, че ще се обърне към Върховният съд на САЩ за извършени измами.

„Макар че пазарите не са изненадани от липсата на ясни резултати и забавянето на преброяването, всичко това увеличава вероятността резултатът да бъде оспорен от губещият кандидат“, коментира Емануел Ко от Barclays.

Паричните мениджъри залагаха на категорична победа на Джо Байдън, като тези прогнози подкрепиха европейските пазари преди деня на изборите, тъй като инвеститорите се надяват кандидата на демократите да подобри търговските отношения между Вашингтон и Европа и да „налее“, нов пакет от стимули в американската икономика, която бе тежко засегната от пандемията.

Зависимият от търговските условия автомобилен индекс SXAP се понижи с 0,95%, докато дефанзивният индекс на сектора на здравеопазването SXDP скочи с 2,75%.

Акциите на германският автомобилен гигант BMW поевтиняха с 1,64%, след като компанията съобщи, че нарастващият брой на заразените с коронавирус в Европа и САЩ представлява сериозен риск за нейния бизнес.

Книжата на British's Marks & Spencer поскъпнаха с 4,88%, въпреки че британската търговска верига отчете първата си загуба за полугодieto, откакто през 1926 г. акциите на компанията започват да се търгуват на борсата.

Ръст на Уолстрийт

Американските борсови индекси записаха повишения във вторник на фона на надеждите на инвеститорите, че президентските избори в САЩ ще излъчат ясен победител, като по този начин ще бъдат избегнати забавяне и оспорване на резултатите, предаде Си Ен Би Си.

Промишленият индекс Dow Jones напредна с 554,98 пункта, или 2,06%, до 27 480,03 пункта. Широкообхватният показател Standard & Poor's 500 отчете ръст от 58,92 пункта, или 1,78%, до 3 368,16 пункта, регистрирайки второто си най-добро представяне по време на изборен ден. Индексът на високотехнологичните дружества Nasdaq се повиши с 202,96 пункта, или 1,85%, до 11 160,57 пункта.

Dow бе подкрепен от поскъпването на акциите на Walgreens Boots Alliance с 4,41%. Индустиалният сектор и финансовият сектор тласнаха нагоре S&P 500, като и двата отчетоха ръст от над 2%. Цените на книгата на банките JPMorgan Chase и Goldman Sachs се повишиха съответно и 3,15% и 4,06%.

„В крайна сметка пазарите искат яснота, така че основата заплаха за рисковите активи през тази седмица е възможността от оспорвани избори. Ако резултатите са твърде близки и някой от двамата кандидати поиска намеса от Върховния съд, може да се очаква промяна в настроението на пазарите“, коментира Том Есай, основател на The Sevens Report

Преди изборния ден, кандидатът на демократите Джо Байдън водеше в националните допитвания спрямо президента Тръмп. В колебаещите се щати, които на практика решават изборите, разликите между двамата са малки.

„Обявяването на ясен победител определено ще е от полза за пазарите, независимо от това кой е избраникът на американците“, коментира Арт Хоугън от National Securities

В понеделник Уолстрийт навакса голяма част от загубите, натрупани през миналата седмица, като Dow добави над 400 пункта към стойността си, докато S&P 500 и Nasdaq напреднаха съответно с 1,2% и 0,4%.

Разнопосочна търговия в Азия

Основните индекси на водещите фондови борси в Азиатско-тихоокеанския регион записаха смесени резултати в сряда, тъй като повечето инвеститори са в режим „изчакай и виж“ на фона на близките резултати на президентски избори в САЩ, пише Маркетоуч.

„Единственото нещо, което мога да кажа със 100-процентова сигурност, е, че САЩ е една разединена нация. Който и да спечели борбата за Белия дом, следващият президент ще бъде изправен пред огромното предизвикателство да обедини страната“, коментира Стивън Инес от Аxi.

Водещият индекс на Токийска фондова борса Nikkei 225 се повиши с 399,75 пункта, или 1,72%, до 23 695,23 пункта.

В континентален Китай бенчмаркът Shanghai Composite напредна с 6,37 пункта, или 0,19%, до 3 327,44 пункта, докато по-малкият индекс Shenzhen Composite отчете ръст от 7,05 пункта, или 0,31%, до 2 226,14 пункта. Хонконгският показател Hang Seng се понижи с 53,59 пункта, или 0,21%, до 24 886,14 пункта, след като китайските регулатори блокираха насроченото за тази седмица първично публично предлагане на финтех гиганта Ant Group, което се очакваше да бъде най-голямото в историята и да събере близо 35 млрд. долара.

Решението бе обявено вчера, като то ще отложи двойния борсов дебат на компанията, което е 33% собственост на Alibaba, на борсите в Шанхай и Хонконг. Китайските регулатори съобщиха, че фирмата ще бъде подложена на строг правителствен контрол, какъвто се прилага и върху банките в страната. Ant, която управлява платформата Alipay, е водещата компания в Китай за мобилни плащания, заеми и застраховки.

Южнокорейският показател Kospi отчете ръст от 14,01 пункта, или 0,6%, до 2 357,32 пункта.

В Австралия бенчмаркът ASX 200 се понижи с 4,3 пункта, или 0,07%, до 6 062,1 пункта.

У нас

Индексите на Българската фондова борса (БФБ) регистрираха повишения в ранната търговия. Основният индекс SOFIX отчете ръст 0,16 пункта, или 0,04%, до 427,52 пункта. BGBX40 напредна с 0,05 пункта, или 0,05%, до 98,17 пункта. BGTR30 напредна с 0,48 пункта, или 0,10%, до 487,53 пункта. BGREIT се повиши с 0,49 пункта, или 0,36%, до 135,39 пункта.

Cross.bg

✓ **Екатерина Захариева: Няма как към този момент да кажем „да“ на Република Северна Македония**

Няма как към този момент да кажем „да“ на Република Северна Македония за започване на преговори за членство в ЕС. Това каза в сутрешния блок на БТВ „Тази сутрин“ Екатерина Захариева, вицепремиер и министър на външните работи. Знаете, че България е една от държавите, които трайно, последователно подкрепя страните от Западните Балкани, към тяхната европейска перспектива, но нашата подкрепа за Република Северна Македония никога не е била без условие. Още преди нашето европредседателство, наш приоритет е присъединяването на страните от Западните Балкани към ЕС, но условията за това спрямо Македония са написани и в договора за добросъседство. Много ясно винаги сме изразявали нашата позиция по темата и не е вярно, че я изразяваме от сега - просто сега доближава момента за одобряване на преговорната рамка, коментира още външният министър.

Миналата година още има приета от Народното събрание национална позиция, така че не е вярно, че България не е заявила претенциите си, каза още Захариева. Като цяло смятам, че по тази тема има принципно съгласие, допълни тя.

✓ **Петя Аврамова: „Зелена България“ е програма за енергийна ефективност**

В тази ситуация не трябва да се политиканства, трябва да бъдем отговорни и единни, за да се справим. Това коментира регионалният министър Петя Аврамова, която изкара 10 дни в изолация.

„Надявам се експертите да вземат най-добрите решения и ние като политици да се съобразим с тях, така че да запазим живота и здравето на хората“, заяви Аврамова в ефира на „Здравей, България“. Тя даде подробности и за стълба „Зелена Българи“.

„Няма безплатни дейности. Това е програма за енергийна ефективност. Ще включва изолация, подмяна на дограма и топлоизолация на покрив. Тази програма ще включва и интелигентни решения - възобновяеми източници на енергия“, обясни Аврамова. Ще има съфинансиране - 5 или 10%, но то ще бъде поето по други механизми. Разработват се четири варианта.

„За нас е ясно, че хората ако трябва да извадят дори 5-10 лв. от джоба си, винаги ще има в един вход някой, който да блокира нейното изпълнение. Ние не искаме да бъде блокирана“.

Програмата трябва да стартира през април 2021 г. „Първите 2 години трябва да бъдат договорени голяма част от средствата“, обясни министърът.

Относно строителството на магистрала „Хемус“ Аврамова обясни, че до момента има осигурени средства за пътя до Велико Търново, както и частично за 7-ми и 8-ми участък, където сега върви проектантска дейност.

„До този момент не мога да кажа колко ще струва магистралата от Боаза до Буковци и Белокопитово, където се работи в момента, тъй като нямаме изготвени технически проекти за целия участък, добави тя.

На „Струма“ е прокопан 2/3 от тунела „Железница“, работи се и на моста преди това. „За Кресненското дефиле има процедура за избор на изпълнител“, каза министърът.

Днес може да бъде пуснато и движението по ремонтираните 12 км от „Тракия“ в посока Бургас. Общо 53 ще бъдат ремонтирани.

✓ **МОН обмисля локално преминаване към дистанционно обучение на всички ученици**

МОН обмисля локално преминаване към дистанционно обучение на всички ученици при влошаване на епидемичната обстановка.

„Даваме възможност да се взема решение, което е обусловено от ситуацията в съответната община или област, както и от конкретната ситуация в даденото училище. За щастие има и учебни заведения, където не са регистрирани случаи на коронавирус“, каза пред bTV зам.-министърът на образованието Таня Михайлова.

Тя потвърди политиката на просветното министерство да не взема централизирани решения за затваряни на училища. До 10 ноември ще се вземе съвместно решение между МОН и здравното министерство за обучението на гимназистите, които са в двуседмично дистанционно обучение до 11 ноември

По думите на Михайлова е много важно малките ученици от начален етап да бъдат присъствено в класната стая.

„Локалният принцип е много по-верният в случая, защото имаш пряк поглед върху ситуацията - какъв е броят на отсъстващите ученици, на отсъстващите учители, на карантинирани ученици и учители или паралелки“, обясни Михайлова.

Според нея е важно да се има предвид и преобладаващото мнение на родителите и то се знае предварително от самите директори. Михайлова даде пример с училище в Търговище, където са подадени над 200 молби от родители за преминаване към дистанционна форма на обучение.

Колко трябва да е дълъг един онлайн час?

Той трябва да е по-кратък от класическия. Сега часовете при по-големите ученици е 45 минута, а при онлайн обучението трябва да е до 40 минути, каза Таня Михайлова.

Часовете може да са и 30 минути в зависимост от гимназиалния или прогимназиалния етап. За най-малките пък, според нея, трябва да е до 20 минути.

"Трябва да се спазва тази хигиена, която е задължителна от гледна точка на здравословните и безопасни условия", каза Таня Михайлова.

Маски в час за учениците от 11 и 12 клас

По-големите ученици от последния гимназиален етап - 11 и 12 клас, които са разделени на профили, могат да носят маски и в час, коментира още Таня Михайлова.

Тя обясни, че профилите по принцип се сформират от ученици от няколко класа - класовете "а", "б" и "в" например избират история. При тях има смесване на ученици от различни паралелки, като така се нарушава принципът на невзаимодействие с ученици от други класове. "Затова там биха могли учениците да бъдат с маски и в час", заяви тя.

От думите на Михайлова не стана ясно дали това ще стане задължително условие за гимназистите и ще се запише изрично в документ. Според нея обаче носенето на маски в час не е удачно за по-малките ученици, които няма как да стоят с тях по 6 часа на ден. просветният министър Красимир Вълчев също е на мнение, че маските в час са невъзможни за учениците. Учителите обаче трябва да носят предпазни средства.

Към днешна дата 623 са учениците, регистрирани с коронавирус. Карантинирани са близо 13 000 ученици и 117 паралелки. 859 са учителите с доказан COVID-19.

✓ Анатолий Макаров: Епизодични нападки не могат да оказат влияние на многостранното ни приятелство

Всяка година България ще получава около 330 млн. лева само за транзита на газ от "Балкански поток", казва руският посланик в Деня на народното единство на Русия в [интервю на 24 часа](#).

- *Ваше Превъзходителство, на фона на съществуващото известно дипломатическо напрежение каква е равнотетката ви за руско-българските отношения за 2020 г.?*

- Аз не бих драматизирал толкова ситуацията. Смятам, че това, което наричат "дипломатическо напрежение", не може да окаже сериозно влияние върху целия спектър на многостранното ни сътрудничество. Това са по-скоро епизодични, неприятелски нападки, чийто инициатор и бенефициент, убеден съм, далеч не е България. Тази година е по-коректно да се говори за негативни последици от пандемията COVID-19, които са наистина чувствителни и засягат почти всички страни по света. Сложната епидемиологична обстановка е внесла изменения и в практиката на междудържавното общуване. Наложил се да бъдат отсрочени голям брой мероприятия, форуми и посещения. Това обаче не означава, че постъпателното развитие на рускобългарския диалог, включително на високо и най-високо равнище, е напълно спряно. На 8 януари в Истанбул се състоя срещата между президента на Русия Владимир Путин и премиера на България Бойко Борисов, през февруари и март нашият президент проведе телефонни преговори с българския държавен глава Румен Радев, както и с премиера Бойко Борисов.

През април двустранния и международния дневен ред обсъдиха по телефона министрите на външните работи Сергей Лавров и Екатерина Захариева. Преди два месеца заместник министър-председателят и министър на туризма на България Марияна Николова посети Москва, където взе участие в туристическия форум. На 3 март отбелязахме 142-ата годишнина от Освобождението на България от османско иго. В празничните чествания в чест на загиналите герои на Руско-турската война (1877-1878) на връх Шипка участва председателят на Групата за сътрудничество с Народното събрание в Съвета на Федерацията Василий Иконников.

На следващия ден той проведе среща с ръководството и членове на Групата за приятелство "България-Русия" в Народното събрание. Тази година бяха реализирани редица значими културно-хуманитарни проекти, свързани със 75-ата годишнина от победата във Великата отечествена война, включително онлайн акция "Безсмъртен полк", видеоконференции, кръгли маси и семинари, посветени на темата за противодействие на фалшификацията на историята. За съжаление, епидемията доста силно се е отразила върху икономическите отношения между Русия и България. Показателите на двустранния стокообмен демонстрират отрицателна динамика - минус 17% през януари-юни спрямо съответния период на 2019 г. Въпреки обективните трудности обаче сме настроени да продължим работата заедно с нашите български партньори с цел максимално да използваме търговския ни потенциал.

- *2020 г. година беше много трудна заради коронавируса. Ще се върнат ли руските туристи в България?*

- Руските туристи винаги много топло се отнасят към България. В периода 2016-2018 г. те бяха над половин милион всяка година, а Русия беше сред лидерите по този показател. Да не забравяме и за хилядите мои сънародници, които са собственици на имоти по Българското Черноморие. По разбираеми причини тази година е провалена за туристическата индустрия. Руснаците все още не могат да влизат в България, спрени са директните полети. Въпреки това се надяваме, че нашите граждани скоро пак ще имат възможност да посетят гостоприемните ви курорти. Посещението на Марияна Николова в Москва потвърди, че за развитието на туристическия поток са необходими съвместни усилия, в това число по въпроса за облекчаване на визовия режим.

- *Какви мерки вземате вие лично заради пандемията? Имате ли познати, които са били заразени?*

- Аз лично, както и всички сътрудници на руските дипломатически представителства в България се отнасяме към въпроса за пандемията по най-сериозния начин. Във връзка с това внимателно следим за взетите от българското правителство епидемиологични мерки и максимално стриктно ги спазваме. Вирусът не знае граници и не щади никого. Ето защо, разбира се, и сред моите познати има пострадали от инфекцията хора. Най-известните от тях са някои членове на нашите правителства. В тази връзка сме убедени, че само дисциплина, отговорност и взаимопомощ ще помогнат на всички нас успешно да преодолеем това предизвикателство на съвременността.

- *Може ли Русия да предостави ваксината си за коронавируса на България? Обещаващ ли е нейният ефект?*

- В Русия вече са регистрирани няколко ваксини срещу коронавирусната инфекция. "Спутник V" например е първият в света регистриран препарат срещу COVID-19. Той е доказал ефективността си при фази 1 и 2 на клиничните изпитания, както и при пострегистрационни изследвания с участието на над 40 хил. души. В момента над 30 държави са проявили

интерес към получаване на руската ваксина, включително Бразилия, Индия, Индонезия, Саудитска Арабия и други. Ние нямаме практика да налагаме ограничения върху търговия с други държави - винаги сме отворени за взаимноизгодно и равноправно партньорство.

- *Една от най-обсъжданите теми у нас е т. нар. "Балкански поток". Какво да се очаква от него след завършването му? Българските власти твърдят, че този проект е български. САЩ пък го разглеждат като продължение на "Турски поток" и плашат с възможни санкции. Какво е мнението на Русия по въпроса?*

- Проектът за разширяване на националната газотранспортна система (ГТС) на България, който нарекохте "Балкански поток", е безпрецедентен за страната както по мащаба си, така и по степента на икономическата изгода. Русия уважава и подкрепя усилията на българското правителство за модернизацията на собствената ГТС и разглежда тази инициатива единствено като прерогатив на суверенната страна - членка на ЕС. Газопроводът е включен в Енергийната стратегия на България и има статут на проект от национално значение. Според документа той е главният елемент на хъба "Балкан", който трябва да превърне България в мощен газоразпределителен център от европейски мащаб, което ще позволи да получава допълнителна печалба от търговията със "синьо гориво" на собствената си борса.

Според данните на Министерството на енергетиката на България проектът ще създаде много нови квалифицирани работни места, ще осигури стабилни доставки на газ както за вътрешно потребление, така и за транзит и препродажби. Очаква се, че всяка година страната ще получава около 330 млн. лева само за транзита, а борсовата търговия многократно ще увеличи тази печалба. Разширяването на ГТС на България е много важен елемент от общоевропейската енергийна сигурност, в това число в контекста на диверсификация на маршрути и източници на газови доставки. Доколкото ни е известно, много съседни с България държави, включително и колегите от ЕС, разчитат на успешната реализация на проекта.

В тази връзка изказванията на нашите задокеански колеги против проекта трябва да се преценяват единствено като намерение България и други техни "стратегически партньори" в Европа да бъдат лишени от всички тези бонуси, като ги принуждават да купуват американския втечен газ вместо по-изгодния тръбопроводен. Всички енергийни експерти споделят мнението, че в дългосрочна перспектива тръбопроводните газови доставки по фиксирана цена ще останат най-предпочитаният вариант.

- *Наскоро в България бе помощник държавният секретар по енергийните въпроси на САЩ Франсис Фанън. Той обяви, че "проектът АЕЦ "Белене" е базиран на остарели технологии, които Русия отказва да използва дори на своя територия". Какви технологии би използвала Русия за този проект и каква е неговата значимост?*

- Всички са наясно със значимостта на АЕЦ "Белене". В рамките на плановете на ЕС за нулеви въглеродни емисии към 2050 г. на България ? предстои да се откаже постепенно от въглищните ТЕЦ, чийто дял е 2/3 от произведената в страната енергия - 4000 мвт. За да бъдат заместени тези мощности, трябва поне една нова АЕЦ. Българското правителство придава на този проект особено значение. Процедурата за избор на стратегически инвеститор продължава, макар и да бе забавена заради пандемията. Що се отнася до острите бележки на г-н Фанън, знаем че, критиката на конкурентите е най-добрата похвала Руската корпорация "Росатом" е световен лидер в областта на ядрените технологии, както и шампион по количеството изграждащи се АЕЦ зад граница. В настоящия момент на различни етапи на строителство са 36 енергоблока в 12 държави.

Лидерът в индустрията няма как да си позволи да предлага на партньорите си продукцията, в чието качество не е сигурен 100%. Купените от България реактори тип ВВЕР вече отдавна са доказали своята надеждност, трайност и сигурност както в Русия, така и в целия свят, включително в страни - членки на ЕС. Финландия, Унгария и Словакия десетки години успешно експлоатират реактори ВВЕР и продължават да разширяват ядрените си мощности на базата на тази технология.

Проектът "Белене" с реакторите ВВЕР-1000 отговаря на най-новите "постфукушимови" изисквания, има и сертификат EUR - свидетелство за най-високо ниво на надеждност и безопасност. Това могат да потвърдят нашите колеги от министерството на енергетиката на България, занимаващи се професионално с тези въпроси.

- *През последната година имаше няколко случая на изгонване на руски дипломати от България, заподозрени в шпионаж, и съответно Русия отговаряше с огледални мерки за български дипломати в Москва. Как ще коментирате тези случаи?*

- Що се отнася до първата част, свързана с изгонването на руски дипломати, отбелязваме, че в България изкуствено се нагнетява антируска риторика. За 1 г. имаме 5 негативни епизода. Това е прецедент в найновата история на двустранните отношения. Въпреки този откровен демарш не сме получавали никакви обосновани коментари от официалните власти.

Според медиите едните бяха "помолени" да напуснат България поради това, че се опитват да научат особености на изборната система, другите - поради интереса си към развитието на енергийния комплекс на страната. Дватама сътрудници на Търговското представителство бяха обвинени, че проявяват интерес към уж "секретни" данни на българския военнопromишлен комплекс. Мисля, че за никого не е тайна, че работата на всеки един дипломат, било то служител в посолството на Русия, САЩ или Германия, се състои освен всичко в събиране и анализиране на информация за страната, получена, разбира се, при спазване на местните закони. Изхождайки и от тези данни, се формира и външната политика по отношение на всяка една държава. По-нататък "злодеянията", които вменияват във вина на руските дипломати, бяха отпреди две-три години.

- *Защо експулсирането стана точно сега?*

Не оставате ли с впечатление, че на някого не му харесва постъпателното развитие на руско-българския диалог? Нека да съпоставим фактите. Първият сюжет с обявяването на "персона нон грата" на служители на посолството стана, след като вицепремиерът, министърът на външните работи на България Екатерина Захариева, посети Москва, вторият - след срещата на Владимир Путин и Бойко Борисов в Истанбул. Последният случай през септември т.г. - в навечерието на военните учения на летци на НАТО и България. Вие ще кажете, че това е съвпадение? Моят опит подсказва друго. Към

втората част на въпроса. Дипломатията е път с движение в двете посоки. По отношение на българските колеги бяха приети "огледални" мерки. Алгоритъмът на действията в подобни обстоятелства е отработен и се прилага от участниците в международното общуване с години. Вземайки решението за експулсиране на нашите дипломати, българското ръководство си е давало сметка за всички последици. Убеден съм, че тези "тъмни петна" върху летописа на двустранното сътрудничество няма да ни попречат да се движим напред в укрепването на традиционно близките отношения между народите на Русия и България.

- Как гледа Русия на въоръжаването на България с американски изстребители?

- България е суверенна държава и самостоятелно решава въпросите, свързани с осигуряване на собствената си безопасност. Какви коментари мога да дам тук? Убеден съм обаче, че високото качество и технологичното ниво на руския военно-промишлен комплекс никога няма да оспорва. Както знаете, редица държави - членки на НАТО, имат в арсенала си както американско, така и руско въоръжение. Това е въпрос на свободния избор на всяка една държава.

- Кога може да очакваме визита у нас на президента Владимир Путин?

- Посещението на държавен глава винаги е кулминационно събитие в двустранните отношения, което подчертава високото ниво на междудържавен диалог. То като правило съвпада с важно политическо мероприятие, предполагащо присъствие на първите лица. Сега на дневен ред е ответната визита на министъра на външните работи на Руската федерация Сергей Лавров в София по покана на г-жа Захариева. Имаме предвид, че пристигането в България на главата на МВНР на Русия ще се състои след нормализиране на санитарно-епидемиологичната обстановка. Убеден съм, че личната среща на външните министри ще им позволи подробно да обсъдят актуалните въпроси на двустранните ни отношения и ще придаде допълнителен импулс на по-нататъшното ни сътрудничество.

CV - Роден през 1951 г. През 1977 г. завършва Московския държавен институт за международни отношения. На дипломатическа служба е от 1977 г. Работи в посолството в Нидерландия през 1977-1981 г. и в постоянното представителство на Русия към ЕС в Брюксел през 1994-1998 г. През 2006-2011 г. е посланик на Русия в Република Южна Африка. През 2012-2016 г. е директор на Департамента за работа със съотечественици зад граница на МВНР на Русия. От август 2016 г. е посланик на Русия в България. Женен, има син.

✓ Темни и гости в сутрешните блокове на телевизиите

БНТ, „Денят започва“

- Готови ли са големите болници да разкрият още легла в COVID отделенията? Гост ще е директорът на "Александровска болница" проф. Борис Богов;
- Възможно ли е хотел да стане болница? Показваме на живо от Бургас;
- Рекорден брой тестове за COVID-19. Ще успеят ли лабораториите да ги обработят и има ли опашки от чакащи за проби? Отговорът на живо;
- В напрегнато очакване - кой ще е следващият президент на Съединените щати?;
- Ще подкрепи ли България членството на Северна Македония в ЕС?;

БТВ, "Тази сутрин"

- Кой спечели вота на американците - на живо специалните пратеници на bTV в САЩ и коментар в студиото на Елена Поптодорова;
- Ще постави ли България ултиматум преди преговорите на Северна Македония с ЕС - разговор с вицепремиера Екатерина Захариева;
- Как да бъде овладян скокът на COVID заразата и ще има ли отново блокада на големите градове? Коментар на експерта по управление на кризи Петър Велков;
- Колко загуби българският туризъм от кризата и къде избрахме да почиваме това лято?

✓ Преглед на печата

Водещи заглавия на първите страници

- в. 24 часа - Официални съвети на "Пирогов": Какво да правим при съмнения за COVID-19;
- в. Труд - По 200 легла за COVID в големите болници;
- в. Телеграф - Коронавирусът наду цените на колите;
- в. Монитор - Новата година резервирана още от юни;

Водещи заглавия на вътрешните страници

- в. 24 часа - Борисов: Няма да има затваряне, здравите трябва да работят;
- в. 24 часа - Борисов обещава на Брюксел промени за главния прокурор;
- в. Труд - Тръмп: Започнаха да броят изхвърлени бюлетини;
- в. Труд - Връщат дарители, а болни чакат плазма;
- в. Телеграф - Непълнолетните до 48 часа в ареста;
- в. Телеграф - Българи взривиха пазара с нова компютърна игра;
- в. Монитор - Големите болници с поне 200 COVID легла;
- в. Монитор - Кабинетът с план и за Брекзит без сделка;

Водещи интервюта

- в. 24 часа - Илхан Кючюк, евродепутат АЛДЕ/ДПС: Разговорите с Македония да продължат - договорът може да бъде допълнен;
- в. Труд - Актьорът Тончо Токмакиев пред "Труд": По-рано българинът разбираше от футбол и политика, а днес е цар по вирусология;

- в. Телеграф - Професор Емил Ботев, сеизмолог: Морето спаси Измир от още по-страшни разрушения;
- в. Монитор - Началникът на отбраната адмирал Емил Ефтимов: Целта ни е пилотите ни сами да долетят с F-16;
Водещи анализи
- в. 24 часа - Спокойно, Америка! Няма шанс да се окажеш България;
- в. Труд - Изборите в САЩ: Американският Нерон;
- в. Телеграф - Търсенето определя предлагането;
- в. Монитор - Тръбната алтернатива на изключения радиатор.

✓ Предстоящи събития в страната на 05 ноември

София

- От 09.00 ч. ще се проведе редовно заседание на Народното събрание.
- От 09.30 ч. в заседателната зала в сградата на Висшия съдебен съвет, ул. Екзарх Йосиф, № 12 Пленумът на ВСС ще проведе заседание.
- От 10.00 ч. в Гранитна зала в Министерския съвет министърът на здравеопазването проф. Костадин Ангелов, главният държавен здравен инспектор доц. Ангел Кунчев, директорът на СРЗИ д-р Илонка Маева и болнични директори ще дадат брифинг във връзка с разпространението на COVID-19 у нас.
- От 10.30 до 13.00 ч. виртуално ще се проведе конференция за Западните Балкани, организирана от евродепутата Илхан Кючюк.
- От 11.30 ч. в зала 132 в Народното събрание на пл. „Княз Александър I“ Комисията за борба с корупцията, конфликт на интереси и парламентарна етика ще проведе заседание.
- От 11.30 ч. в зала 142 в Народното събрание на пл. „Княз Александър I“ Комисията по взаимодействието с неправителствените организации и жалбите на гражданите ще проведе заседание.
- От 14.00 ч. в зала 356 в Народното събрание на пл. „Княз Александър I“ Комисията по енергетика ще проведе заседание.
- От 14.00 ч. в Народното събрание на пл. „Княз Александър I“ Комисията по регионална политика, благоустройство и местно самоуправление ще проведе заседание.
- От 14.15 ч. в зала 134 в Народното събрание на пл. „Княз Александър I“ Комисията по европейските въпроси и контрол на европейските фондове ще проведе заседание.
- От 14.30 ч. в зала 232 в Народното събрание на пл. „Княз Александър I“ Комисията по отбрана ще проведе заседание.
- От 14.30 ч. в зала 130 в Народното събрание на пл. „Княз Александър I“ Комисията по вътрешна сигурност и обществен ред ще проведе заседание.
- От 14.30 ч. в пленарна зала на Народното събрание на пл. „Княз Александър I“ Комисията по бюджет и финанси ще проведе съвместно заседание с Комисията по здравеопазването и Комисията по труда, социалната и демографската политика.
- От 14.30 ч. в зала 248 в Народното събрание на пл. „Княз Александър I“ Комисията по културата и медиите ще проведе заседание.
- От 14.30 ч. в зала 1/Източно крило в Народното събрание на пл. „Княз Александър I“ Комисията по вероизповеданията и правата на човека ще проведе заседание.

***

Бургас

- От 10.00 до 17.00 ч. на кариера "Горно Езерово" ще се извършат контролирани взривни работи.

***

Видин

- От 13.30 ч. в Конферентния център на Областна администрация директорът на МБАЛ „Света Петка“ - Видин д-р Ивета Найденова и д-р Жерар Шабани ще дадат брифинг.

***

Стара Загора

- От 11.00 ч. в зала 2 на Общината ще се проведе пресконференция с общински съветници, вносителите на проект на „Наредба за условията и реда за стимулиране на деца с високи постижения в Община Стара Загора“.
- От 13.00 ч. в двора на Клиниката по инфекциозни болести Народно читалище "Родина-1860" и фирма "АВ Акустик" ще отправят поздрав към медицинския екип и пациентите на Клиника по инфекциозни болести, в знак на благодарност към всички, които се борят на първа линия с вируса Ковид 19.

Всички досегашни броеве на "ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ" от началото на 2020 г. до днес може да намерите на адрес: <http://bica-bq.org/?p=5966> В секция МЕДИИ/ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ на уебсайта ни е запазен и пълен архив на изданията от 2011 г. до 2019 г.